

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, december 2-án.

332. szám.

Az itatós papiros.

(1) Budapest főváros most lett huszonöt esztendő. Ebből az alkalomból kitüntetések is kaptak, mert — istenem-uram, — a jó családapa akkor is megörvendeztetni a jubiláris fiát, az ő első szülőjét, ha ez a rossz fiu préda, könnyelmű, meggondolatlan lump. De azért, mikor tul vagyunk a születésnap eszemizomon, egy kis verés is ráfér. Legyen abban is része.

Budapest a legcsudálatosabb város a világon. Mesésen szép minden, amit az Isten csinált bele, förtelmes, amivel az emberek hozzájárultak. (Ember alatt itt csakis városatyát értendő.) Szegény Baedeker, aki a múlt héten költözött egy jobb házba, ahol városatyák nincsenek és nem is lesznek soha (az öreg ur bizonyára a mennyországba jutott), Baedeker, a vörös könyvek mestere, körülbelül ezeket mondja Budapestről:

— Budapest nappal minden nyilvános épület ferdén áll. Éjjel egyenesek, mert akkor az emberek állnak ferdén. Budapest a szél mindig szembe fúj, ami nem volna hiba, ha egyuttal a köz-tisztaságról is nem a szélnek kellene gondoskodnia. Budapest a közlekedő eszközök a legjobbak a világon, de egy hibájuk mégis van, hogy mindig ellenkező irányba mennek. Ha az Akadémiába akarsz menni, mindig városligeti kocsik járnak. Az is hibájuk, hogy üzleti összeköttetésben vannak az Entreprisedes pompes funebres-rel, amelynek az a

modern elve van: csekély haszon, nagy forgalom.

Ugyancsak Budapestről Szivák Imre a következő érdekes dolgokat mondja:

— Budapest életviszonyai rendkívül különösek. Amikor a buza ára nagyon alacsony, a kenyér nyakra-főre drágul; amikor a gazdák nem tudnak a marháikon tudni, a hus ára egyre emelkedik; amikor gombamódra nőnek fel a bérkaszárnnyak, a lakások mind drágábbak lesznek; amikor a proletáriátus csak úgy özönlik a fővárosba, a cselédbérek mindjobban növekednek.

Weisz Berthold és Gerő Lajos is tudnak följegyzésre méltó dolgokat Budapestről. Ime:

— Sehol a világon olyan keveset nem söpörnek, mint nálunk s mégis nyolczszázezer forintba kerül a tisztogatás. Berlin háromszor akkora, kevesebb a szemetje és több a seprője, mégis csak feleannyit költ a tisztogatásra. A városi hivatalok fűtése (értsük meg jól, nem az igazi fűtés, csak a hideg ellen való védekezés) huszonöt-ezerkétszázötvennyolcz forintba kerül. A napszamosok, akik a fát, még a szemetet fölhordják a lépcsőn, kétezernyolczszáz forintot esznek meg.

Csak úgy találokra kaptunk ki egyet-mást azokból az adatokból, amiket két nap óta a városházán hallunk, ahol most a jövő esztendő költségvetését tárgyalják. Ezek a dolgok is jellemzők, de ezekből még csak sejteni se lehet, hogy micsoda hallatlan falsum ez az egész

budget. Nincsen benne egy igaz betű. Csupa leplezgetés, elhallgatás, elferdítés, félrevezetés az egész, vakmerően önkényes és igaztalan csoportosítása a számoknak. Elannyira, hogy csak egyet tudunk komolyan sajnálni: mégis csak kevés pénz fordítanak tüzelőszerekre a városházán.

Tizennyolcz millióról szól a budget és közel negyvennégyezer forint fölösleget mutat ki. Főlöslég van a mérlegben, tekintélyes fölösleg, amelynek a fedezésére a legörületesebb új adónemeket gondolták ki. Iskola-adó, szódaviz-adó, bicikli-adó, pezsgő-adó kell hozzá, hogy a főváros ezt a tetemes fölösleget elbirja. Hát hol itt a józan ész? Minek az új adó, ha szinte beléfulladnak a fölöslegbe? Vagy miért mutatnak ki fölösleget, mikor új adókra van szükség?

Közel száz millió adóssága van a fővárosnak. Az adósságtörlesztést egyszerűen nem veszik bele a mérlegbe. Rendes kiadásokat a rendkívüli hitelek rovatába tesznek. Mindenféle közalapot megpumpolnak, s ezeket az adósságokat nem tüntetik ki a költségvetésben. Nyolczszázezer forintba számítják az új jövedelmeket, amik még nincsenek megszávozva.

S'ami ebből a tömérdek helytelen-ségből — mondjuk ki egyenesen — rosszakaratu félrevezetésből előáll, azt nevezik fővárosi közigazgatási műnyelven: fölöslegnek. Ez a fölösleg valójában legalább is ötödfél millió deficit, s ha azt is hozzávesszük, mennyivel szokták

A „plágium.”

Az író munkája nehéz fizikai munka, mely abból áll, hogy testünkben a rendesen több vért terelünk az agyba. Ebből a vérkeringési zavarból s a velejáró idegizgatottságból aztán az epileptikus rohamnak egy neme keletkezik, melyet köznyelven inspirációnak neveznek s mely a közönséges nehézkortól csak abban különbözik, hogy az embernek nem habzik a szája. Democritostól kezdve a legújabb ideg orvosokig mindenki tudja ezt, tudjuk mi is, hogy az írás egészségtelen munka, de azért csak írunk, foglalkozásunk után IV. osztályu kereseti adót fizetünk és nyaranta hat heti szabadságot veszünk, hogy meggyógyítsuk az idegeinket. Az idegek szerencsére nem gyógyulnak meg, ennél fogva képességeink megmaradnak s mi hátra ujjra kezdhetjük a nehéz fizikai munkát, mely abból áll, hogy kellenél több vért terelünk az agyba. E munka valóban nehéz és segítő szerszámokat igényel. Ilyen segítő szerszáma van a kösörűsnek is, midőn a követ vizen keresztül hajtogatja; az utcakövezőnek szintén van ilyen segítőszerszáma, mert ő meg a térdét csavarja kőzba, hogy ki ne sehesedjék; Krocsák János viszont, a favágó az udvaromon, a nyolcz

éves kis fiát hozza magával, a fűrész másik végét fogni. Az írónak nem segíthet a fia, mert az írók fiai rendszeren kereskedők vagy hivatalnokok, az író ennél fogva narkotikus eszközök segítségével hajtja a vért az agyba, vagy más rendellenes módon idézi elő az inspirációt. Leibnitznak csak úgy támadtak gondolatai, ha előbb vízszintesen hanyatt feküdt az ágyon; Dante bort ivott, Lenau sok fekete kávé, Rousseau-nak az éjjeli sötétségre volt szüksége, vagy arra, hogy hajadonfővel járjon a napon; Jókai hófehér papirost és violaszínű tintát kiyán az íráshoz, a kicsinyek, az epigonok mindenekelőtt konyakot isznak és ujjabban rákaptak a specialitás szivarokra. A tiszta, hűvös levegőt általában kerülni szokás, mert a tiszta levegő halála az inspirációnak. Az ember lehetőleg antihigienikus törvényeket követ, hogy lehetőleg mulattathassa a tisztelt ezimű közönséget. Ilyen nehéz fizikai munkát végez az író. Ki csudálkozik hát azon, hogy konkrét esetekben, például, ha plágiummal vádolnak valakit, hogy akkor az írók ugynevezett köztársasága általános vad csatakiáltásba tör ki, a cselekményt tulzott részletességgel tárgyalja és hevesen követeli, hogy az 1878. V. törvényezikbe, a szemérem elleni büntettek

közé vegyék be a plágiumot? Az elkésredés érthető, a dolog természetes. Hiszen annak a tettesnek egész fizikai munkája csak abból áll, hogy kinyújtotta a kezét és levett egy kötet Kotzebuet a könyvespolczról!

Most egy fiatal kolozsvári könyvtári tisztet (dr. Gyalui Farkast) vádolnak plágiummal. A fiatal embernek meg van az a szerencsétlensége, hogy vidéken lakik, ahol egyszerűbbek az emberek. Képzelem, hogy ezek most nem hisznek neki, mert félnek, hogy naiv lelkeknek nézik majd őket. Gyalui tehát hiába bizonyítja, hogy a darabra ráirta: „idegen eredeti után készült;” hiába mond el igen plausibilis dolgokat, a helybeli intelligencia és a „Magyar Polgár” gunyosan mosolyog mégis. Bizonyosnak tartom hát, hogy Gyalui Farkas most ezért a dologért igen sokat szenved, keserű tapasztalatokat tesz az emberek jóakarata felől, magányos óráiban talán könyezik is. Miért történik ez? Az üldözött ártatlanság meséjét állítja tán elénk az élet, hogy Gyalui Farkast minden ok nélkül megkínózzák? Nem hiszem. Az ő esete tragédia inkább, melyben régi scholasztikus törvények szerint bűnhődik a hős. Egy kis hibáért aránytalanul nagy szenvedésben részesülven.

Mert Gyalui Farkas nem plagizált. Egy

normális esztendőben a költségvetést fellépni, akkor legalább is hat millióra tehetjük a minuszt.

Vajjon mi történnék a kis-szatymazi hitelegyesület mint szövetkezet direktorával, ha ilyen mérleget csinálna?

Talán kar elmondani újra, amit már ezerszer mondtunk, hogy a fővárosban csak egy módon lehet segíteni. Ne új adókon törjék a fejüket, hanem megfarkításokon. Ne akarjanak hozzá mérni a Danaidák hordajához, mert az telhetetlen, hanem a lyukakat próbálják betömni.

Itt van a hiba: az itatós papirosban. Tegnap hallottuk, hogy a kerületekben roppant sok itatós papiros kell. És éppen ott kell a legtöbb itatós papír, ahol a legkevesebb tinta fogy.

Hát ez a baj. A kerületekből minden itatós-papíron jön a központba. Így aztán nehéz gyűjteni. Mert az itatós-papírnak megvan ugyan az a jó tulajdonsága, hogy felszívni tud, nagyon sokat felszív, de tovább nem adja. Nem olyan, mint a polyp, amelynek tiz karja van, s mind a tiz szopik, de a gyomor-nak. Az itatós papír is szopogat, de magának.

Tűzben vulkanizált kaucsuk-csővek kellene az itatós-papíros helyébe. Azok jók vezetőnek is, meg ütni is lehet velök.

POLITIKAI HIREK.

Elismerés, amely fáj. Hogy minő jóleső örömmel fogadta a román nemzetiségi sajtó az ellenzék felirati javaslatát és Apponyi beszédét, annak illusztrálására közöljük a „Tribuna Poporului” mai számának „Apponyi” című vezércikkéből a következő passzusokat:

„Apponyi e beszédében kísérletet tett az ő felségéhez benyújtandó memorandum alapját megrajzolni. Ez az alap annyira sötét és a kormány annyi törvénytelen tettet foglalja magában, hogy Apponyi arra a végső következtetésre jut, hogy ebben a romlott légkörben haszontalan a becsületes elemek minden küzdelme. Az utolsó küzdelmi eszközhöz: a koronára való hivatkozáshoz fordul tehát. E beszédében Apponyi is éppen arra az alapra he-

lyezkedik, amelyen a románok annyi év óta állnak. Elismeri, hogy azokkal a ezirikus és vad zsarnokokkal szemben, akik a hatalmat kezük között tartják, az okos ember nem vállalkozhatik másra, mint a passiv szemlélő szerepére, amit a románok évek óta tesznek.”

„Az ellenzék mostani koalíciója, melyet azért kötöttek, hogy kimerítsék a harc utolsó eszközeit: a koronára való hivatkozást, fontos mozzanatot jelent Magyarország politikai életében. Ha sikerül Bánffy megbuktatni, a magyarok befoglalják bizonyítani, hogy még van kellő érejük feltartóztatni a magyar alkotmányos élet bukását; ha ez nem sikerül nekik, ez azt fogja jelenteni, hogy Magyarországon a dolgok a becsületes abszolutizmusa megérik, vagyis, mint Bartha Miklós mondta: Ki ne szeretné jobban a császári abszolutizmust, mint a Bánffy alkotmányos-díjat.”

„De bármiként is alakuljanak a dolgok, mi nemzetiségiek meg vagyunk boszulva, mert ime azok, kik legjobban uszították ellenünk a kormányt, kénytelenek elismerni azt a jogos és lesújtó ítéletet, mely a magyar kormányrendszerre vonatkozóan a mi passivitásunkban mondatott ki. De eltekintve ettől a morális elégtételtől, gyakorlati eredménye is lesz ennek — és pedig ránk nézve határozottan kedvező. És pedig azért, mert vagy he fog következni a helyzet szanalása a korona mentől előbb való beavatkozása következtében, vagy pedig később, mikor a Bánffy-rendszer saját bűneinek súlya alatt összerokad, de tény, hogy a helyzet, melyet a magyar ellenzék mostani magatartása teremtett, siettetni a bukás megpecsételését.”

„Egy más rendszerben az ország vezetőse jóra való elemek kezébe kerül. Mindenesetre annyira bizonyos, hogy azt nem bizzák többé egészen annak kezére, amely, ha magát „egyedüli államalkotó elem”-nek is nevezi, de egyes-egyedül bűnös azon helyzetért, melynek súlyos voltát elismeri s oly sötét színekkel festi a legkitűnőbb magyar parlamenti egyéniség: gróf Apponyi is.”

Szemere Attila.

(Az országgyűlésből.)

Marjay Péter kezdte a mai vitát, de legokosabb az ülésnek ezt a kis szépséghibáját elfelejteni. Mert máskülönben nagyon formás ülés volt ez a mai.

Legkivált meglepett Szemere Attila. Ő is beszélt, de hamisság volna azt mondani, hogy különösebb várakozással voltak iránta. Pedig a talentumát nem egyszer kimutatta már. De amióta kiszivárgott a híre, hogy a szabadelvű párt elunta a folytonos némaságot s már csak azért is kiállit egy pár szónokot, nehogy az ország örökösen csak az ellenzéki

nótát hallja, mindenki biztosra vette, hogy ezek a szónokok nem igen fogják magukat megérinteni. Csak éppen beszélni fognak, hogy némi változatosság legyen a koncertben. S nem vártak egyebet Szemere Attilától sem. Beszélni fog, mert neki nem kerül nagy fáradságába, hogy beszéljen. De olyan parlamenti felszólalásra, amely nyomot hagyjon és hosszabb időre lekösse a parlament figyelmét, kevesen voltak elkészülve. S éppen azért lepétt meg, ahogy egyszerre erős akcentusok csendültek meg a beszédben s kitűnt, hogy Szemere Attila az utolsó hónapok minden akcióját hatalmas rostán keresztül tisztázza. A képviselők, akik amolyan hétköznapi polemikát vártak, egészen meglepődtek és mindjobban belejöttek a lármázásba, ami rendszeren azt szokta jelenteni, hogy a szónok mélyebben vájkál az érzésekben. S Szemere Attila csakugyan nem közönséges elmélettel mutatta ki, hogy báró Bánffy Dezsővel szemben az ellenzék teljesen elhibázott taktikát folytat, mert ha a masinistát szeretné az állami gép mellől eltávolítani, akkor ezt a személyi harcokkal éri el legkevésbé. Sőt a szabadelvű párt akkor itélné meg leginkább a vezérét, ha engedne a kisebbség abszolutizmusának és most akarna helyéről dezertálni.

Nagyon kedves hasonlattal ítélte meg Szemere Attila a házszabályokkal való folytonos visszaélést is.

— A patikánál is azért van az éjjeli harang, mondotta, hogy bármikor felzörgethesük a gyógyszerészt valami medicináért. Jögnék van hozzá. De azért nem éppen istenesen emlékeznek meg rólunk a gyógyszerész, ha egy éjjel tízszer is felzörgetnök, például — bajuszpedrőért. S csak ezt cselekszi az ellenzék a házszabályokkal, amikor például arra is névszerinti szavazást kér, hogy vajjon valaki ma beszéljen-e vagy tegnap . . .

Sok érdekes sőt becses dolog volt még beszédében s az volt az impresszió, hogy egészen új ember bentakozik ki a homályból. Egy kész ember, akire még szerep vár. Ehez képest szokatlanul élénk volt a tetszés is, még a miniszterek is sorra gratuláltak Szemere Attilának.

francia vaudevillet dolgozott át, ép úgy mint Wilhelm Mejo és ezt az átdolgozást a színlapon ki is jelentette. Az sem bizonyíték, hogy ebből a két átdolgozástól a kolozsvári lapok mutatóba ilyen hasábos összeállítást hoznak:

Gyalui:	Mejo.
Hetedik jelenet.	Siebenter Auftritt.
Máll.	Tine.
Nini, egy idegen itt.	Ein fremder Herr?
Bomba.	Bellmann.
Ki az, a feleségem? Nem, hiszen a szobalány. Nini! A feleségemnek szobalánya is van. — Szervusz kicsike!	Meine Frau? — Nein, ein Dienstmädchen — Sieh, sieh! Meine Frau hat ein Dienstmädchen. — Guten Tag, mein Kind, guten Tag!

Ez sem bizonyíték Gyalui ellen. Ha holnap vigjátékot írunk, velünk is megeshetik, hogy holnapután a következő hasábos összeállítást közlik rólunk:

Paul Schönthannál:	A plagizátornál:
Vierter Auftritt.	Negyedik jelenet.
Mayar.	Kovács.
Guten Tag, Herr Müller.	Jó napot, Tóth ur.
Müller.	Tóth.
Ich habe die Uhr, Herr Mayer. Wie viel Uhr haben wir denn?	Van szerencsém, Kovács ur. Tudja-e hányat ütött az óra?

Az sem bizonyítás továbbá, hogy Gyalui

Farkas „zavartan” védekezett. A vizsgálóbíró előtt a legártatlanabb ember szokott a legzavartabb lenni. És az sem bizonyítás, amit az „Ellenzék” ma vet a szemére Gyaluinak: hogy miért ünnepeltette magát a premiéren, miért fogadta el a babérkoszorút, mikor ő csak idegen író dolgozott át? Ez sem bizonyítás, mondom, mert miért adtak neki babérkoszorút a kolozsváriak, mikor a színlapon rajta volt, hogy a darab francia eredeti után van írva? Különben is bizonyosan már kisebb érdemeknek is fűztek babérkoszorút Kolozsváron. Nincs az egészben semmi. De hát akkor miért szenved Gyalui Farkas, mi az ő hibája, miért lett ő tragikus hőse? Megmondom.

A literatúrába befészkelődött nálunk egy helytelenség, valami olyan „bocsánandó bűn”-féle, ahogy a tisztelendő katecheták mondják. Nem tudom, meggondolatlanságból fakad-e, vagy hiúságból e véték, de hibáink listáján ott van. Szenved pedig benne a prózák fordítója, aki kiírja a nevet, a szerző, aki elfelejti kiírni a forrás nevet és a professzor, aki tudományos munkája czimlapján így osztja el a betűt:

Vas Gereben levelezései.
Kiadta:

Dr. Jegyzet János.

A szegény Vas Gerebennek igen apró betű jut, a doktor Jegyzet Jánosnak meg igen nagy jut. Gyalui Farkas is alighanem így osztotta el a betűt.

En nem akarok itt másokkal példálózni. En nem említem föl azt a kitűnő írónkat, aki teméntelen sokat fordít, legjobban fordít és sohasem írja a fordításai alá a nevet, sőt évekig még az eredeti dolgozatai alatt is mindenféle ismeretlen chiffrék lepleiben bujkált. Azt sem említem föl, hogy milyen puritán ember Kozmutzó Tivadar ur, a királyi tábla hites fordítója, aki már évek óta reggel 9-től este 6-ig szakadatlanul fordít és mégis sohasem adja nevének nyomtatás alá, csak a Tiszti czim- és névtárhoz. Mert ez mind egyéni izlés dolga. A kolozsvári színlap sem fekszik előttem, tehát nem tudom pontosan, hogy hogyan volt stílusával. De azt hiszem, hogy sokunknak mondott hibájába belésett Gyalui Farkas is és ő most azért szenved. Vagyis sokakért szenved, mint az Ember tragédiájában a szimbolizált Ádám. Ez az ő tragédiája. De azért legyen nyugodt, a tragédia nem végződhetik szomorúan. A kolozsvári újságok hiába erősködnek; aki dolgoz és becsületes, azt egy kis mulasztásért nem lehet kivégezni.

Nem volt közönséges a következő beszéd sem. Komjáthy Béla mondotta — az obstrukciós fegyverbarátság ellen. Bátorság kellett ennek a beszédnek elmondásához, mert a fegyverbarátság most van virágjában. Igazság szerint azonban nem lehet elvitatni, hogy elvi alapon csak Komjáthynek van igaza, amint-hogy sok érthetetlen akciója közt nem volt még érthetlenebb akciója a függetlenségi pártnak, mint amikor zászlaján a független Magyarország jelszavával abban akár segítkezni, hogy egyik hatvanhetes kormány helyét egy másik hatvanhetes foglalhassa el. Sokan nem értik ezt ott a szélsőbalon, de Komjáthy Béla ki is mondta. Amiben csak az a csoda, hogy a lármásabb elem még sem jusztifikálta. Kisebberrel bizony megtele volt. Am a halotti csendtől értenie illett Komjáthynek, hogy nem olyan idők járnak, amikor a balmezőn okosan is szabad volna beszélni.

Harmadiknak a két okos beszéd mellé a Rohonyi Gyula felszólalása sorakozott. Nagyszabású kritikája volt ez az egész ellenzéki taktikának s a szónok ügyességét, tapintatát és argumentum-gazdagságát dicsérei, hogy az ellenzék aránylag eléggé nyugodtan tűrte maga fölött ezt a kritikát. A szabadelvű párt ellenben annál zajosabb tétsszel honorálta.

I. A képviselőház ülése.

A jegyzőkönyv hitelesítése után nyomban következik a napirend: az indemnity tárgyalása.

(Az indemnity.)

Marjay Péter kifogásolja, hogy a miniszterelnök a bajok ódiáját az ellenzékre akarja hárítani. Ez egy neme a politikai betyárságnak.

Az elnök rendreutasítja a szónokot a durva kifejezésért.

Marjay Péter ezután hosszan igazolja, hogy miért nem szavazza meg a törvényjavaslatot.

Szemere Attila: Meglehetősen világos, hogy az ellenzék célja a kormány megbuktatása. Apponyi is kijelentette, hogy itt hatalmi kérdésről van szó. Ugyanazokat a támadásokat ismétlik most, amit a napirend-vitában, újított, de nem bővített kiadásban.

Polónyi Géza: De majd bővítjük.

Szemere Attila: Apponyi a kérdést kivette a homályos sejtelmek burkából. De vajjon helyese a taktika és megfelel-e az ellenzék reményeinek. Az ellenzék a kormányt Szilveszter éjszakáján oda akarja állítani a lemondás és törvénysértés dilemmája elé. Törvényeink az országgyűlés feloszlását költségvetési felhatalmazás nélkül meg nem engedik. Mit tenne bármely más kormány e helyzetben?

Szalay Károly: Lemondana!

Szemere Attila: Ha a többség kívánja, lemond, de nem, ha a kisebbség kívánja. A törvénysértésért az ellenzék lesz a felelős. (Nagy zaj az ellenzéken.) A költségvetés megtagadása mindig forradalmi fegyver volt a királyokkal szemben. De forradalmi fegyver a nemzet ellenében mire jó? E fegyver különben is a többség joga és nem a kisebbségé. Az soha sem jutott eszébe senkinek, hogy kisebbségi abszolutizmusról is lehessen szó, ez okból védi a törvényt a kisebbséget a többség abszolutizmusa ellen. Mit szólnának ahhoz a nyugdíjasok, a vállalkozók, a vicinálísták, ha január elsején az állampénztárnál megjelenve, azzal utasítanak el, hogy a kisebbség megakadályozta a fizetés teljesítését. A vállalkozók megszöknének, a vicinálísták tovább vegetálnának, csak a nyugdíjasok vesznének éhen — az ellenzék dicsőségére. (Tetszés jobbról.) Bármily kényszerhelyzetbe sodorják bele a kormányt január elsején, az az ügyek menetére semmi befolyást nem gyakorolhat. (Nagy zaj az ellenzéken. Kiáltások: Majd meglássuk!) A magyar korona hordozója nem oly viszonyban van a nemzethez, mint a belga vagy más király országához. Magyarország királyának a közjog megadja a jus statuendit, mely kötelességévé teszi a királynak, ha bármely kormányzati faktor földmondja a működést, akkor neki azért tovább kell kormányoznia. (Boppant zaj az ellenzéken.)

Hentaller Lajos: Ne vonja bele a koronát. (Nagy zaj.)

Az elnök: Kérem, meg lehet csafolni.

Hentaller Lajos: Majd mi is bevonjuk a koronát a vitába.

Az elnök rendreutasítja Hentallert.

Szemere Attila: Tegyük föl, hogy a kerületek egyszerre csak nem választanak képviselőket, a koronának akkor mégis kormányoznia kell. (Viharos zaj az ellenzéken. Kiáltások: Halljuk az elnököt!)

Az elnök: A magyar alkotmány szerint a korona cselekményeire felelős a kormány. A Ház két oldala közt levő vitában nem szabad tehát a korona pusztán személynét odaállítani, hanem mindig fedezni kell a kormány felelősségével. (Zajos tetszés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Hentaller Lajos: Csak ezt akartam én is!

Az elnök: Akármit akar Hentaller, neki most csak egy kötelessége van: hallgasson! (Szemerehez): Kérem, e szabályhoz tartsa magát a képviselő ur. (Viharos tetszés az ellenzéken.)

Szemere Attila: Csak akadémikusan szóliam. Minden jogunk az a sajátság, hogy visszaélni lehet vele. Így élnek vissza a házszabályokkal is. Ami ezen a téren történik, az tulajdonképpen a megenyegedett határon, ha a formák nem is sértetnek. Hiszen ahhoz is jogunk van, hogy a gyógyszerárak éjjeli barangját miután megvesszük, ahányszor erre komoly szükség van. De ha valaki egy éjjel tisztázni is felzörgött a gyógyszerárak bajszpedrórt, az bizony skandalum volna, bár a formák nem szenvedtek sérelmet. (Zajos tetszés a jobboldalon.) Nálunk pedig akárhányszor megtörténik, hogy minden ok nélkül névszerűen szavazást és ennek is másnapra halasztását kérjük olyan kérdésre, hogy egy szónok ma beszéljen-e vagy tegnap. Pedig a házszabályok bölcsek alkotói a névszerű szavazást a legrikább esetekre tartották fenn. Visszaélnok a közbeszólással is. Nem mentek e ragálytól a jobboldal tagjai sem. Apponyi, a Ház egyik büszkesége, a multikori beszédében szintén a személyeskedés határára járt, mikor Tisza Kálmánról szólt, akiről pedig el fogja ismerni az utókor, hogy ő volt az az államférfi, aki legjobban megértette korát. Az inzultusok sértő vagy bántó, személyes élő közbeszólások özönét örökíti meg mindennap a Ház naplója, sőt úgy látszik, vannak a Háznak tagjai, akik különösen ügyelnek arra, hogy egy-egy borsos közbeszólásuk az utókorra átörökíthessék és valóságos örömmel igyekeznek nem a képviselőt, de az egyént bántani.

A magyar nemzeti érzület, a magyar nemzeti tudat folyóját azzal posványosítjuk el, ha szilárd közpártjain, az alkalmánosság veresítőes fardatsággal felépített védgátjain réseket ütünk, hogy a víz szétterjengjen a földön, iszapos, bűzös mocsarakat képezve, ha a saját egyéni aspirációkat nem tudjuk féken tartani s ledöntve a falakat, amelyeket egy ezredév áldozatkészsége s véres küzdelmei emeltek jöletünk és nemzeti szabadságunk biztosítékául s régi jelszavainkat eldobva, új választunk, amely így hangzik: "Après nous le déluge. Elfogadom a javaslatot. (Élénk tetszés jobbról.)"

Komjáthy Béla: Kijelenti, hogy a függetlenségi párt nem bízhatik egy kormányban sem, mely hatvanhetes alapon működik. Éppen ez alapon nemzeti politikát folytatni nem lehet. A hatalom várába mi ne segítsünk — ugymond — új birtokot, hanem ahelyett ezt a várat lerombolni igyekezzünk teljes erővel. Lehet-e támogatni olyan pártokat és kormányokat, melyek a közös bankot akarják fentartani és a közigazgatás államosítását óhajtják. A függetlenségi és negyvennyolcas párt az egyetlen párt, melynek a választások tisztaságáról beszélése joga van, mert pártkasszája sohasem volt és nem is lesz. A javaslatához nem járul hozzá. (Tetszés balról.)

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

(A szünet után.)

Rohonyi Gyula: Az obstrukciónak jogosultságát semmi viszonyok közt el nem ismerheti, bár távol van tőle, hogy a kisebbség jogait kétségbevonni óhajtana. Sohasem volt azonban jogosulatlanabb az obstrukció, mint a jelen pillanatban, a mikor még annak indító okaira sincs meg az egyetértés az ellenzék sorában. Csak egyben egyeztek meg, hogy az indemnitás törvénynyé válását megakadályozzák, mert a kormány iránt bizalommal nem viseltelnek. Hát melyik kormányban bízhat ez ideig?

Bartók Miklós: Egyikben sem! (Zaj.)

Az elnök: Kérem, a kérdést nem mindig azért tessék fel, hogy feleljenek rá. (Viharos derűtség.)

Rohonyi Gyula: Akkor hát hogyan van az, hogy ezideig soha az indemnityt még nem obstruálták? Hangsúlyozza, hogy minden támadás csak még jobban együvé forrasztja a szabadelvű pártot s csak még szilárdabban csoportosul a kormány köré. Gróf Apponyi azt mondja, hogy a kormány a parlamentet nem tájékoztatja a kiegyezésről. Utal arra, hogy báró Bánffy már kijelentette,

hogy a kvótameelésben meg nem állapodott s Lukács pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy az osztrák és a magyar kormánynyilatkozatok közt nincs ellentét. Apponyinak be kellett volna várnia a fejleményeket, amikor a magyar kormány álláspontját teljes részletességgel fogja ismerni s ha akkor azt találta volna, hogy ez az állásfoglalás nem hazafias, úgy alkalma lett volna a kiméltelen harcra a kormány ellen. E helyett azonban azt teszi a nemzeti párt vezére, hogy ellentétet keres a magyar és az osztrák kormány nyilatkozatai közt s inkább bizik az osztrák kormány szavaiban, mint a saját kormányunk nyilatkozataiban. Ime, ilyen alaptalan indokokra támaszkodik gróf Apponyi, amikor az indemnitás megtagadja.

De hát mi is az indemnitás? Egy időleges felhatalmazás az ország ügyeinek továbbvitelére. Ez nem bizalmi kérdés, ezt meg kell szavazni minden körülmény közt, mert nem a kormánynak, hanem az országnak adják meg. Ez a magyar közjog egy sarkalatos pontja. Nincs közjogi író, aki a költségvetés megtagadásának jogosultságát elismerné. Gneist alkotmányellenes aktus finalisnak mondja a költségvetés megtagadását. Angolországban megtörtént egyszer, hogy Pittnek megtagadták a költségvetést. S mi lett a következménye? A Házat feloszlatták s a költségvetést megtagadó többség 145 fővel kisebbséggé olvadt le! Soha Pitt népszerűbb nem volt az országban, mint parlamenti veresége idején. (Helyeslés jobbról.)

Az ellenzék felirati tervezetével foglalkozik azután a kérdi, vajjon egy felirat, mely a többséget alaptalanul élesen megtámadja, számíthat-e arra, hogy rendeltetési helyére eljut? Azt mondja a felirat, hogy ez a parlament a nemzet akaratának nem igaz kifejezése. Hát akkor akadhatnak emberek, akik a parlament által alkotott összes törvényeket ilyeneknek elismerni nem fogják!

Szalay Károly: Ez volna a legjobb!

Rohonyi Gyula: Veszedelmes volna ez nagyon! (Ugy van! jobbról.)

Visontal Soma: Ez volt a kuriai bíraskodás referense?

Rohonyi Gyula: Igenis, az voltam, védelmeztem is a javaslatot a Házban és a sajtóban teljes erőmmel. Választási visszaélések előfordultak itt is, ott is, de azt következtetni minden támpont nélkül, hogy az egész többség alkotmányellenes eszközökkel jött létre, valóban merész túlzás! Az egész felirat alaphangja az, hogy az egész parlament alkotmányellenes. (Ugy van! balról.) Hát ha ez így van, mi volna ennek a logikus következménye? A Ház feloszlata. (Helyes! balról.) Ha úgy helyesel a tisztelt ellenzék, miért nem vonták le ezt a következményt?

Polónyi Géza: Szívesen, ha elfogadják!

Rohonyi Gyula: Nem tessék, hanem azt akarják, hogy a korona a kormányt eltávolítsa. Azt nem mondják meg azonban, kikből alakítsák az új kormányt. Apponyi azt mondja beszédében, hogy a többség soraiból óhajtják alakítani az új kormányt. Hát ha csak ez volna a változás, szükséges-e, hogy elhagyja a helyét egy olyan kormány, amely a szabadelvű irányzat rendületlenül hívének mutatkozott?

Olyan időket élünk, amikor a pártok együttműködésére legnagyobb szükség volna. Mert ha az év végén nem lesz indemnitás, ex-lex-állapot következik. Réis töreik a magyar alkotmányon, amelyen át behatolhatnak ellenfeleink. A történet fel fogja jelezni, hogy a magyar parlamentarizmus testén a sebet a magyar parlament maga ütötte. Ha van az ellenzéknek leszámolnivalója, tartsa fenn későbbre, mert a behóvatkezendőkért az ellenzék a felelősséget nem fogja elviseletni. Vanak az ellenzéknek egyéb fegyverei, ha a kormány hibázott, vonják felelősségre, ha megsértette az alkotmányt, indítványozza, hogy helyezze a vád alá. Még halljuk a gépezet szabálytalan zakatolását. Kérem önöket, érezzék el a kerekeket, hadd működjen tovább a gépezet.

Gróf Károlyi István: Most kezdjük csak igazán!

Rohonyi Gyula: Hálára fogják vele kötelezni a nemzetet. Elfogadom az indemnityt. (Élénk helyeslés jobbról.)

Az elnök: A vita folytatását elhalasztja. Holnap házatározat folytán nem lesz ülés. Szombat a Ház első sorban a mentelmi ügyeket fogja tárgyalni, még pedig először a Rakovszky István mentelmi ügyét. (Helyeslés.) Ezek elintézése után az indemnity-vitát folytatják.

II. A főrendiház ülése.

A főrendiház ma délelőtt 11 órakor rövid ülést tartott, mely kizárólag 6 felsőge ötvényes uralkodói jubileumának volt szentelve.

Az ülésen gróf Károlyi Tibor elnököl.

Gróf Cziráky Antal jegyző olvassa a helyügyminiszter átiratát, mely szerint 6 császári és apo-

toji királyi felsége trónraléptének ötvenedik évfordulója alkalmából, ez évi december hó 2-ikán, a Nagyboldogasszonyról nevezett budavári főtemplomban délelőtt 10 órakor ünnepies isteni tisztelet fog tartatni.

Az elnök: Az ünnepies istentiszteletről a méltóságos főrendek az elnökség által külön körövények által értesítettek.

Méltóságos főrendek! (Az elnök és a Ház felállanak.) Felsőges urunk királyunk holnap üli meg ötvenévi országiasának ünnepét. Öszoitől drága hagyománykép átöröklött hűséggel környezte mindig a magyar nemzet koronás királyát. Mindenkör és minden alkalommal kifejezést adott öszinte ragaszkodásának; ép ezért nem kéllém, hogy a méltóságos főrendek örömmel ne ragadnák meg ez alkalmat is bensőleg érzeti legszívelesebb, öszinte üdvkivánataiknak kifejezésére.

Bátor vagyok tehát indítványozni, hogy a méltóságos főrendek ö császári és apostoli királyi felsége országiasának ötvenedik évfordulója alkalmából honsőleg érzeti öszinte szerencsekivánataiknak jegyzőkönyvükben kifejezést adni méltóztassanak. (Élénk helyeslés.)

Amint kiveszem, a méltóságos főrendek szerencsekivánataiknak jegyzőkönyvükben kifejezést adni és az indítványt egyhangulag elfogadni méltóztatnak. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés végét ért.

KÜLFÖLD.

Gróf Thun a királynál. Bécsi tudósítónk táviratozza: A király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta gróf Thun osztrák minisztereineköt.

A kiegyezés. Az osztrák kiegyezési bizottság ma folytatta a vámszövetség hetedik cikkének tárgyalását. Kaftan előadó azt mondja, hogy a szállítási adó szedése Magyarországon ellenkezik a Buna hajózásáról szóló törvény rendelkezéseivel. A kormánynak e kérdés kedvező megoldására kell törekednie. Az aldunai peage-illetékek kérdésének tárgyalásánál föl lehet vetni a szállítási adó kérdését is. Ebben a tanácskozásban részt fognak venni azok a dunamenti államok is, amelyek Ausztria pártján állanak és amelyekkel szemben Magyarország nem lesz képes fentartani eddigi álláspontját. Ha Magyarország moderna állam akar lenni, alkalmazkodnia kell a nemzetközi szokásokhoz és törvényekhez. Szóló utal arra, hogy a magyar pénzügyi bizottság már elintézte a vámszerződést. A hajózási csatornák kérdését illetőleg megelégedéssel konstatálja, hogy a két csehországi nemzetiség a politikai ellentétek dacára találkozik a közgazdasági kérdésekben és támogatja egymást. Csak a Dunát és Elbét összekötő csatornák kiépítésével lehet Ausztria-Magyarország mezőgazdaságának versenyképességét Amerikával szemben fentartani. Hivalkozik arra, hogy a Vaskapunál lévő csatornán, a nagy akadályok dacára, nagy a forgalom. A hetedik cikket és rövid vita után a nyolczadikat is változtatlanul elfogadták.

Picquart üldözése.

Páris, december 1.

A lapok még mindig arról vitatkoznak, vajjon a semmitöszékek jogában áll-e a Picquart-tárgyalás elhalasztását elrendelni. Minthogy a kormánynak jogában áll ebben az értelemben intézkedni, Favre szenátor újra interpellálni akar, hogy a kormányt nyilatkozatra kényszerítse.

Páris, december 1.

A forradalmi koalíció bizottságának tegnapi ülésén Vaughan és Pressensé irók beszédet mondtak, tiltakozva Picquart hadbírsági üldözése ellen. A gyűlés olyan határozati javaslatot fogadott el, amelyben a Picquart ellen folyó vizsgálat megszüntetését és a sztrájk- és sajtóvétségek vagy a haditörvényssékek megsértése miatt üldözöttek számára amnesztiát követelnek.

Páris, december 1.

A „Figaro” tudni véli, hogy a semmitöszékek utóbbi napokban több helyen házmotózást tartott, amelynek nagy jelentőséget tulajdonítanak.

A „Petit Journal” megerősíti azt a hírt, hogy a semmitöszékek a titkos iratok somó közlését kárta. A kormány és a semmitöszékek azzal a kérdéssel foglalkozik, milyen alakban és milyen övintézkedésekkel adják ki a semmitöszékeknek az iratokat, hogy indiskréció ne történhessék.

A „Gaulois” egy kősa hírről tesz említést, amely szerint Picquartnak egyik vádolt barátja azt a hírt bocsátotta szárnyra, hogy Münster gróf német nagykövet a „petit bleu”-t a német nagykövetség tulajdonaként fogja reklamálni, ami a hitelességét fogja bizonyítani.

Páris, december 1.

A semmitöszékek folytatja és valószínűleg még ma befejezi Picquart kihallgatását.

Páris, december 1.

A szenátus mai ülésén elfogadta Constant szenátornak azt az indítványát, hogy az 1897. évi törvény, amely a titkos vizsgálat megszüntetéséről szól, a katonai bíróságokra is alkalmaztassék.

Marcère szenátor indítványt nyújtott be az iránt, hogy a titkos vizsgálat nemzeti veszedelem esetén fentartassék.

Freycinet hadügyminiszter ellenezte ezt az indítványt, amelyet nem helyénvalónak mondott.

Az indítványt a szenátus elvetette.

Waldeck-Rousseau szenátor azt indítványozza, hogy változtassák meg a büntető perrendtartás 445. cikkét és adják meg a semmitöszékeknek azt a jogot, hogy elhalaszthasson minden oly üldözést, amely akadályt gördíthet valamely revízió elé.

Waldeck-Rousseau indítványára nézve a sürgősség kimondását kérte, de ezt a Ház elvetette.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár otthon.

Berlin, december 1. Midőn Vilmos császár és Augusztia Viktoria császárné a közönség zajos ovációi között a brandenburgi kapuhoz érkezett, Kirschner polgármester a város nevében üdvözölte a császári párt és beszédében megemlékezett Vilmos császár bekaalkotásairól és a császárné működéséről, aki mint hűséges társa, megosztotta vele minden fáradtságát. A polgármester azzal a kívánsággal végezte beszédét, hogy minden nap, amelyet a császári pár Berlin falai között tölt, a zavartalan boldogság napja legyen. Vilmos császár kézzorítással köszönte meg a polgármester szavait, majd elmondta, milyen szép benyomásokat hozott ép most befejezett utjáról és végül örömet fejezte ki azon, hogy házajött. Ezekután a császár a testőrség sorfala között, amely hurrahval üdvözölte, átlvagolt a brandenburgi kapun. A császár a zászlós század kísérete. Harangzúgás és a tömeg üdvörligása mellett a császár löháton, a császárné pedig kocsin a Lustgartenbe ment, a hol a császár diszszemlét tartott.

Berlin, december 1. Vilmos császárnak a mai bevonulás alkalmából a polgármester üdvözölő beszédére adott válasza körülbelül következőképen hangzott:

Köszönetet mondok mindjárt a császárné nevében is, a számunkra rendezett fogadásért. Örömmre szolgál visszatérni a császárvárosba arról az utról, amely alatt a vallás, a művészet és ipar tekintetében nagyszerű benyomásokat nyertem. Egyet ki kell jelentésem, hogy minden országban, minden városban a német névnek oly tiszteletével és becsülésével találkoztam, minővel még soha azelőtt. Reménylem, hogy ez így is marad s hogy ez az út hozzájárult ahhoz, hogy a német energiának és a német tetterőnek újabb terek nyiljanak, és hogy hozzájárult a népek békéjének megszilárdításához. A császár végül megbizta a polgármestert, hogy tudassa köszönetét a városi hatóságokkal.

Spanyolország és Amerika.

Páris, december 1. A békebizottság ma nem tartott ülést, hanem legközelebbi összejövetelét holnapra halasztotta.

Madrid, december 1. A Filippini-szigetekről érkezett hír szerint a felkelők nem hajlandók az Egyesült-Államok uralmát elismerni, ellenkezőleg a legvégsőig küzdeni akarnak ez ellen, és e czélból visszatartottak tízezer fogva levő spanyol katonát, hogy az amerikaiak ellen való harcra kényszerítsék őket.

A középamerikai köztársaság föloszlása.

New-York, december 1. Egy Managuából érkezett távirat szerint a középamerikai Egyesült-Államok alapítói föloszlottak nyilvánítják a középamerikai köztársaságot. Nicaragua és a többi állam ismét teljesen önálló lesz. A békét eddig nem fenyegeti veszedelem.

A pestis.

London, december 1. A „Daily Mail”-nak jelentik Kairóból: A quarantine-tanács elnöke jelenti, hogy a Bombayból jövő „Caledonia” gőzösön, midőn Suezbe érkezett, egy egészségügyi tiszt egy benszülöttet talált, akin a pestis tünetei mutatkoztak.

A felkelők leszerelése.

Kánaa, december 1. Az akrotirii és haleppai fölkelők ma délelőtt ünnepélyesen bevonultak a városba, hogy átadják fegyvereiket. A lakosság élénk ovációkkal fogadta a felkelőket. Jelen voltak a tengernagyok és a konzulok is.

Decemberelésején új előfizetés nyitottunk lapunkra:

Előfizetési árak:

1 hónapra	1 frt 20 kr.
3	3 . 50 .
6	7 . — .
1 évre	14 . — .

Kérjük azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése november végével lejár, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldése fennakadjon.

Most belépő előfizetőinknek is díjtalanul küldjük meg karácsonykor a

KATÁNGHY-NAPTÁRT,

mely gazdag tartalmával és művészi kiállításával értékes meglepetéssül fog szolgálni.

Ujonan belépő előfizetőinknek kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg most folyó nagyhatású

Szerelem nélkül

czímű regényünk eddig megjelent folytatásait.

Mutatványszámokat készségesen küldünk mindazoknak, kik ez iránt hozzánk fordulnak.

Egyben értesítjük a tisztelt hölgyközönséget, hogy az „Országos Hirlap”-nak ezentul divatlapja is lesz, mely

„FRANCOZIA DIVATLAP”

czímen jelenik meg havonként kétszer.

Szolgálatot véllünk tenni lapunk hölgyközönségének azzal, hogy az elképzelhető legolcsóbb áron olyan divatújság megszerzését tesszük nekik lehetővé, amely minden magyar nyelven eddigelő megjelent hasonló lapot felülmúl. A „Franzia Divatlap” a női- és gyermekdivat minden ágazatát a legkisebb részletekig menő gondossággal öleli fel és a legpompásabb, Párisban készült színes képekben mutatja be mindazt, amit a jó ízlés és elegancia a divat terén produkál. A „Franzia Divatlap”-hoz minden hónapban egy eredeti nagyságu, legutolsó divatu szabásmintát csatolunk, ami olyan újítás, mely kétségtelenül a hölgyközönség legnagyobb megelégedésével fog találkozni, mert ez által hölgyeinket esetleg nagy gondtól és munkától kimélljük meg.

A „Franzia Divatlap”-ot W o h l J a n k a kedvelt írónk szerkeszti, nagy gondot helyezve a szépírói részszele.

A „Franzia Divatlap” előfizetési ára kizárólag az „Országos Hirlap” előfizetőinek

Egy évre	3 forint,
Fél évre	1 frt 50 kr.,
Négyed évre	75 kr.

Mutatványszámokat újévig ingyen küldünk mindenkinek, aki az 1899. január 1-től számítható előfizetési díját már most küldi be hozzánk.

A kiadóhivatal.

HIREK.

A császári jubileum.

Ő felsége, ki holnap üli meg császári uralkodásának ötvenedik évfordulóját, az egész világból hozzá érkező szerencsekívánatok és üdvözlések elől visszavonult legszűkebb családi körébe, és a holnapi jelentőségteljes napot a walseei kastélyban fogja eltölteni. Népei előtt ezt a napot teszi emlékezetessé, hogy a legnemesebb emberszeretet által sugalmazott kegyelmeket osztotta a szerencsétleneknek és elhagyottaknak.

Hogy mindenütt átérzik e ritka ünnep jelentőségét, az kitűnik az alábbi, a monarchia minden részéből érkezett tudósításokból.

(Budapesten.)

Ma este fényes katonai takarodó volt a fővárosban. Ebben a helyőrség valamennyi zenekara részt vett. Holnap reggel hat órakor szintén zenével fogják bejárni az utcákat. A jubileum napján valamennyi katonatiszt és a legénység csákovály járhat csak az utcán. Holnap reggel hat órakor a Gellért-hegyen huszonnégy ágyulövés fog elhangzani. Reggel kilencz órakor az egyes felekezetek szerint istentiszteletek lesznek, melyekre egy a szolgálatban levők, mint a tartalékos havidíjasok hivatalosak. A 32-ik hadkiegészítő parancsnoksághoz tartozó havidíjasok és tiszték a Mária-Terézia-kaszárnyában jelennek meg, hogy átvegyék a jubileumi emlékérmét. Egyenruha-előírás: teljes parádé, szolgálati jelvényekkel, tehát csákó, szolgálati öv, köpönyeg, (mente, eső idején szintén köpönyeg). Az egyes csapatoknál ünnepi ebéd lesz, melyre a csapattestekhez tartozó tartalékosok is hivatalosak.

A budavári koronázó Mátyás-templomban december 2-án, délelőtt tíz órakor fényes istentisztelet lesz, melyen Vaszary Kolos bíboros hercegprímás pontifikál fényes segédlettel. Ez alkalommal előadottnak: Vavrincz Mór C-moll miséje, Fischer Róbert „Te Deum“-a és Bogisich Mihály átíratában két régi egyházi ének. A magánszólalmokat Vavrincz Mórné, Erdl Anna, Juhász Ferencz és Kretschy Károly éneklik. A zenekarban a nemzeti zenede zenekara is közreműködik.

(A vidéken.)

Fiume város hatósága a város és területének lakossága nevében ma nyújtotta át a kormányzóságnak a királyhoz intézett hódolófeliratát a császári jubileum alkalmából, kérve a kormányzót, hogy a feliratot a miniszterelnök útján a trón elé juttassa.

Lugoson Radu görög-katolikus püspök az uralkodó ötvenesztendősi jubileuma alkalmából pásztorlevelet bocsátott ki.

Zágrábból jelentik: A délelőtt folyamán a polgármester felhívta a város lakosságát, hogy házaik lobbogózza fel és estére rendezzenek kivilágítást. E felhívás következtében már dégre igen sok ház nemzeti színű és fekete-sárga lobbogókkal volt feldisztve és estefelé minden ház fel volt lobbogózza. Délután a városi tanács ünnepi ülést tartott, melyen az összes tagok ünnepi ruhában jelentek meg. Mosinszky polgármester beszédet mondott, amelyben a ritka ünnepélyt jellemezte és Zágráb városának hűségét és odaadását hangsúlyozta. Végül azt az indítványt terjesztette elő, hogy a város a bán utján alattvalói hűségének és jókívánatainak kifejezését a trón számolyához juttassa. Az indítványt „Zsivió kralj” kiáltások közt egyhangulag elfogadták. Hét órakor este a várost fényesen kivilágították. A takarodókat játszó katonai zenekarokat ünnepi hangulaiban lévő nagyszámú közönség kísérte a városon végig.

(Bécsben.)

Ausztria fővárosa ünnepi dísz ölt a holnapi nap alkalmából.

Az utcák a szokottnál nagyobb élénkiséget mutattak. Egyes nyilvános épületek és számos magánépület már ma teljesen fel volt díszítve. Különösen a Ringstrasse tűnik ki nagy pompájával. De azért nem mondhatni, hogy mindvégig szép és

diszes, csak a Schwarzenberg-térről az Operáig erőltették meg magukat a bécsiek. Jenő főherceg palotájáról a német lovagrend hatalmas zászlója leng. Az utcákon este 8 és 9 óra közt óriási tolongás keletkezett. Ekkor ment ugyanis végig a Ringen a veteránok és a tüzoltók körmenete. A díszfelvonulás a község házában kezdődött és a Franz Josephs-Quai-n át újra visszatért a menet a Rathaus-hoz. A tüzoltók fáklyákat vittek. Számos zenekar kísérte őket.

Fél 9 órakor megkezdődött a „dísztakarodó.” Valamennyi bécsi ezred megfuvatta a „Zapfenstreich”-ot. Az összes zenekarok játszottak és a csapatok díszben vonultak fel az utcákon. Minden egyes ezred zenekara más-más utcán keresztül ment a Burg felé, ahol aztán mind találkozott. Az ünnepélynek nagyon szép idő kedvezett.

Ma több helyütt megkísérelték a kivilágítást is. Számos házon buzgón munkálkodtak a villamos szerelők, hogy a holnapi kivilágításra elkészüljenek.

Lajos Viktor főherceg, az osztrák fehér-kereszt-egyesület védnöke, személyesen adta át ő felségének az egyesület hódoló feliratát, amely az egyesület hálóját tolmácsolja ő felségének iránta tanúsított kegyéért.

Az alsó-ausztriai kereskedelmi kamara ma díszgyűlést tartott és azt határozta, hogy az uralkodó iránt való hódolatát kifejezésre juttatja.

Ma nyitották meg a polgármester, számos községtanácsos és a belügyminiszter képviselője jelenlétében a jubileum örömeire alapított és az uralkodó nevét viselő városi életjáradék-biztosító-intézetet. Dr. Lueger polgármester beszédet mondott, amelyet ő felsége éltetésével fejezett be. Wolf udvari tanácsos, a belügyminiszter képviselője a kormány szerencsekívánatait tolmácsolta és az új intézetet biztosította a kormány támogatásáról.

Ma délelőtt adták át a kabinetirodában azt az emlékérmét, amelyet Bécs városa ő felsége jubileumára veretett.

Ma számos új bécsi polgár tett esküt Lueger polgármester előtt. Ez alkalommal Lueger megemlékezett a jubileumról és beszédet a császár iránt való hódolat kifejezésével végezte, amiről sietett a kabinetirodát táviratilag értesíteni.

A „Wiener Abendpost” ő felsége jubileumáról a következőket írja:

„A császárt mint férfit és fejedelmet magasztalni, már rég nem előjoga népeinek. A föld minden kulturnépe tisztelettel hajol meg emberi nagysága előtt; messze a hon határain túl tisztelik erkölcsét az erkölcsös nemzetek, mint mindenki. A császár nemcsak egy személytelen dinasztikus eszmekéviselője, hanem minden egyes polgár személyes és benső vonzalmat érez iránta. Minden osztrák szívében az a meggyőződés él, hogy mindenben és mindennekelőtt császáruknak tartozunk hálával azokért a nemzeti javakért, amelyeket ebben a félszázadban szerezünk. Ez a jelentősége a holnapi napnak, ez az oka annak az ünnepi érzésnek, amelylyel a nép december 2-át megüli.”

A „Wiener Allgemeine Zeitung” ezeket írja: „Mindig az erők egyesítése volt az, ami Ausztriát hatalmassá tette, mindig a császár neve volt az, ami a szétvált eröket egyesülésre és oly sokszor egyetértésre bírta. Bár csak mindenki, aki ma hasznontalan, kicsinyes viszályokra pazarolja erejét, megértene a császár jelszavának mélyeséges értelmét. A császár jelszava olyan, mint az útmutató, amely Ausztriának megmutatja természetes fejlődésének és igaz hivatásának útját.”

Az Ausztriában lakó angol alattvalók díszes borítékban kétszáz tíz aláírással ellátott hódoló feliratot adtak át ma délelőtt a kabinetirodának. A felirat az angolok szerencsekívánatait fejezi ki és hálát mond azért az oltalomért, amelyben minden britt alattvaló részeseül Ausztria-Magyarországon, ahol második hazájukat leltek. Azután ezt mondja a felirat:

„Amidőn teljesen megőriztük kegyes uralkodóinkhoz és urónkhöz, Viktória királynőhöz való hűségünket és ragaszkodásunkat, szerencsénknek tekintjük, hogy némiképen felséged alattvalóinak sorsában osztozunk. Bizást reméljük, hogy a barátságunk az a kapcsa, amely Ausztriát és Nagy-Britanniát összefűzi, soha sem fog meglazulni és a két állam népeinek egymáshoz való viszonya meg fog erősödni.”

A nyolcz ausztriai tőzsde előjáróságának küldöttsége hódoló feliratot adott át gróf Thun

miniszterelnöknek, amelyben az uralkodó iránt érzett odaadásának és szeretetének ad kifejezést és szerencsekívánatai kapcsán hálát mond ő felségének a tőzsdek hathatós védelméért és fejlesztésért. A felirat végül áldást kér az uralkodóra, a kinek mint a béke, a termékeny munka és a népjólét legerősebb védőjének hosszú életet kíván. A felirat átadásánál azt mondta a miniszterelnök, hogy meg van győződve a tőzsdek loyaltásáról és ragaszkodásáról.

Az összes osztrák műegyetemek tanárai ma közös hódoló feliratot nyújtottak be a kabinetirodában, amelyben hálát mondanak a császárnak a tudományok védelméért és fejlesztéséért.

(Ausztriában.)

Abbaziából jelentik nekünk, hogy ugy ott, mint a közeli Voloscán és Lovranában a császári jubileum előestéjén fényes kivilágítást rendeztek: A Monte Maggiore csucsán örömtűzek égnek. Az egész tengerpart örömtűzben pompáz. Mindenütt zene hangzik, a hangulat igen lelkes.

Prágában az uralkodói jubileumot csakis jótékonysággal fogják megünnepelni. Számos intézet és testület nagy összegű alapítványokat tett alkalmazottai nyugdíjalapjára. Ugyanígy intézkedések hirtelen érkeznek a vidéki városokból. A holnapi nap általános ünnep napja lesz, amelyen a legtöbb irodában és számos gyárban és műhelyben szünetelni fog a munka. A városi épületeken ausztriai és cseh zászlók lengenek. A várost ma este kivilágítják. Gróf Coudenhove helytartónál a tegnapi és a mai nap folyamán a prágai külvárosok polgármesterei és tanácsosai, továbbá a kerületi képviselők, az itteni intézetek és testületek küldöttségei tisztelegtek, azzal a kéréssel, hogy szerencsekívánataikat juttassa a trón számolyához.

(A külföldön.)

Berlinben Szögyény-Marich osztrák-magyar nagykövet ma délután három órakor ünnepies kihallgatáson volt a császárnál és jubileumi aranyérmeket adott át a császárnak, a trónörökösnek és Eitel Frigyes hercegnek. A többi porosz herceg ezüst érmet kapott.

A „Reichsanzeiger” ezt írja:

Ő felsége a szövetséges kormányokkal és a német néppel egyetemben szívből vesz részt annak a napnak az ünneplésében, amelyen felséges szövetségstársunk, Ferencz József császár ő felsége ötven évvel ezelőtt elfoglalta a habsburgi monarchia trónját. Tartsa meg a gondviselés még sok éveken át a nemes uralkodó drága életét Ausztria-Magyarország áldására és az európai béke üdvére.

A többi esti lapok is rendkívül simpatikus cikkeket hoznak az osztrák császárjubileum alkalmából.

A „Norddeutsche Allg. Zeitung” a következőket írja:

A szomszédos állam népeivel az egyesült német birodalom együtt örül az osztrák császárnak, Vilmos császár magas szövetségesének jubileumán.

A német császár parancsot adott ki, amelynek értelmében a holnapi háláadó isteni tiszteleten, amelyet Ferencz József császár jubileuma alkalmából tartat meg, valamennyi tábornok, a berlini hadtestek parancsnokai, a második számú Ferencz-gárda-gránátos ezred tisztjei, a városi hatóságok, az itteni csapatok tisztjei résztvegyenek. A második gárdaezrednek, amelynek Ferencz József a tulajdonosa, egy díszszázada a templom előtt áll fel.

Párisban, mint onnan telegrafálják, holnap Ferencz József uralkodói jubileuma alkalmából ünnepi istentisztelet lesz a Xav. Szent Ferencz-templomban. Ott lesz Delcassé külügyminiszter, továbbá Dupuy miniszterelnök és Freycinet hadügyminiszter képviselője.

Szófiából jelentik, hogy a fejedelmi pár holnap Euxinográdból ideérkezik, hogy a Ferencz József király jubileuma alkalmából tartandó ünnepeken részt vegyen.

(Külföldi hírek.)

A „Fremdenblatt” szerint a császár a gyémántos katonai érdemkeresztet adományozta a legidősebb katonai méltóságoknak, köztük Frigyes, József és Rainer főhercegeknek, gróf Welsersheimb osztrák és báró Fejerváry magyar honvé-

delmi miniszternek, báró Beck vezérkari főnöknek és Windischgrätz, Rainländer és Waldstätten tábornagynak.

Ő felsége ötvenéves uralkodói jubileuma alkalmából gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagynak az elsőosztályú vaskorona-rendet és Ybl Lajos várkapitánynak a harmadosztályú vaskorona-rendet adományozta.

Az osztrák hivatalos lap holnapi szárnak flén 6 felsége köszönetet mond a hadseregnek azért a nagy ragaszkodásért, amelyet irányában tanusit. Ezután következnek majd a császár köszönő levelei, amelyeket az uralkodó-család egyes tagjaihoz intéz.

Végül pedig 4404 kitüntetés fogja a hivatalos lap rendszerinti tartalmát megüszerezni. Tele lesz a „Wiener Zeitung“ nemességadományozás, címek, rendjelek, kitüntetések adományozásának egész özönével.

A felség eló a következő miniszteriumok részéről terjesztette be listákat:

A külügy-, hadügy-, közös pénzügy-, az osztrák pénzügyminiszterium, az osztrák miniszterelnökség részéről és ezenkívül még egy előterjesztés a magyar udvari hivatalok felől.

A titkos tanácsosi méltóságot Auersberg Károly herceg, az uralkodónak alelnöke, a budweisi és brünni püspökök, gróf Zedwitz Constantin, az uralkodó tagja, Alsó-Ausztria helytartója báró Gudenus, gróf Dziedusiczki képviselő és Abrahamovicz lovag a képviselőház volt alelnöke kapják meg.

Az osztrák császár három új bárót is kinevez ez alkalomból:

Czecz-Lindenwald képviselőt és a két lovag Resaldini testvért.

Ezenkívül három osztrák állampolgárt a lovagi rendbe vesz fel és más hármat nemesi rangra emel.

Ezek tetejében még százakra megy azok száma, akik udvari-, kormány- és császári tanácsosi címet kapnak.

Dr. Lueger polgármester a Ferencz József-rend comthourkeresztjét kapja a csillaggal, míg Strohbach csak a keresztet magát.

Számos hölgyet tüntet ki 6 felsége az Erzsébet-renddel. Gróf Thun neje és herceg Windischgrätz Alfréd neje e rend elsőosztályát, Metternich Paulina hercegné pedig annak nagykeresztjét kapta.

A magyarországi kitüntetések sokkal kisebb számuak. Ezek közt a legelőkelőbb báró Fejérváry Gézáé. A kitüntetések nagy része a hadseregnek és a hadsereggel összefüggő intézmények képviselőinek szólnak. Így a Vöröskereszt Egyesület főbb vezetői is kapnak kitüntetést. Két magyar képviselő is van a kitüntetettek között, de ezek is a hadsereg tagjai.

(A király családja körében.)

Alsó-Walsee-ből telegrafalják: 6 felsége ma délután két óra husz perczkor Stefánia özvegy trónörökösne, ennek leánya, Erzsébet főhercegné és Gizella főhercegné kíséretében Amstettenbe érkezett, ott a pályaudvaron bevárta az ostendei express-vonattal öt perczcel később érkezett Lipót bajor herceget és azután keresztülhajlatott a föllobogózt városra, amelynek főterén a község képviselőtestülete, a tanulóifjúság, valamennyi egyesület és nagyszámu közönség gyűlt össze, hogy a császári üdvözölje. Ugyanilyen ünneplésben részesült 6 felsége Ludwigsdorffban, Oedben és Walsee-be érkezésekor.

(Annuska.)

Ő felsége az osztrák igazságügyminiszterhez a következő kéziratot intézte:

Kedves Ruber dr.!

Trónralépesem 50-ik évfordulója küszöbén indítatra érzem magam arra, hogy azokról a szerencsétlenekről is megemlékezzem, akik az állam törvényei ellen vétettek s akiket ezért elért a büntető igazságszolgáltatás. Klengedem mindazoknak a személyeknek, akiket 1898. december 2-ig a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és tartományok valamelyikében csakis felségsértés büntette, vagy

csakis a császári ház valamely tagja megsértésének büntette vagy csakis a két nevezett büntetett miatt büntetésre ítélték, ezt a büntetést, a mennyiben még ki nem töltötték, ugyszintén ezeknek az ítéleteknek törvényes következményeit és elrendelem, hogy az említett büntetett miatt, ha a nevezett nap előtt követték el; büntető eljárás ne indíttassék, a megindított eljárás pedig hivatalból beszüntetessék.

A legfelsőbb kézirattal következő részeiben az uralkodó elengedi a törvényszékek hirtőnében lévő 199 fogolyt és a különféle fogházakban lévő 349 fogolyt szabadságvesztésük hátralévő részét. A kegyelem 1898. december 2-án hajlandó végre.

Schönbrunn, 1898. november 15.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Irodalmi ebéd a miniszterelnöknel. Báró Bánffy Dezső miniszterelnök ma délután három órakor ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: Szilágyi Dezső, a képviselőház elnöke, Jókai Mór, Gyulai Pál, Rákosi Jenő és Kenédy Géza. Az ebéd a legjobb hangulatban folyt le, vagyis a legharciasabban, jelen lévén Gyulai Pál is, aki mindenkébe beleköt az 6-szeretetremlő disputálási szenvedélyével. Az érdekes kis társaság már azzal is rikkította párját, hogy a politikáról egyetlen szó sem esett, hanem kedélyes társadalmi és irodalmi kérdésekről beszélgettek, mintha nem is lenne odakünn obstrukció, hanem javában nyilvának az Olympus berkei, melyekben latot és cizérát pengetnek s egyéb se hangzik ezen kívül. A társaság a szokottnál is tovább felejtette magát a barátságos szalóban. A háziasszony előhozta a fekete kávéhoz a „ház zsarnokát“, a kis Dórottya baronessét is, aki szép kék szemcskéivel csodálkozva nézegette a sok szakállas urat. És annyira jól találta magát, hogy mikor vissza akarták vinni a gyerekszobába, sirással felkelt obstrukálni. Szilágyi Dezső bácsi felkelt, hozzá ment, egy pár güyögő szót mondott neki, mire az elnöki tekintély erejétől abba hagyta a sirást és vidám mosolygással végződött az 6-napfényes látogatása.

— Ferenczy Ida Budapestben. Ferenczy Ida, a boldogult királyné volt fölolvadóje, holnap Budapestre érkezik és a váci-utcai „Nemzeti Szálló“-ban fog lakni.

— Zichy Jenő kinal levele. Gróf Zichy Jenő igen szorgalmasan értesít hazaérkezett útársait kutatásainak eredményéről. Csak a minap közöltük egyik értesítését, s tegnap már újabb levele érkezett Pekingből, ahonnan már október 22-én elutazott. Dr. Posta Béla muzeumi őr, az expedíció hazaérkezett tagja, tegnap a következő levelet kapta Zichy Jenőtől:

„Peking, 1898. október 14.

Kedves Posta barátom!

Örömmel értesítem, hogy archeológiai szempontból is sikerült egy kis gyűjteményt összeszerelni. Az egyes curioknál — így nevezi a kínai az ódonaszt — vagy negyvenöt darab régi bronz tárgyat vettem, melyek közt van egy pár igen érdekes is, melynek rajza a Po-ku-lu-luban is előfordal és bizonyos, hogy a szentmiklósi leletekre nagyon emlékeztet! Persze, az ivószarvat a bikafejvel nem kaptam, de a francia miszionáriusok feje, Favier atya azt mondja, hogy harminczhét év előtt volt még itt két ilyen „Stier kopf“—Pókál.“ Ugy nevezik a Kán-dinasztia elején, ezerszázhuszonkettőben létezett és Ki-hó mandarin. (Khanfungban). birtokában volt serlege; ma nem tudni, hová lett! A kínai és mandzsú leírásokban Se-hung volt a serleg neve. Az egybegyűjtött negyvenöt darab bronzot a Muzeumnak fogom átadni. Különbön a dolgok itt nem mennek rosszul. A Csungli-Jaménel tárgyaltam, a császári herceggel, Eringgel is. Igen előzékenyek, de mindig azt variálják, hogy midőn a Ming-dinasztia a trónra lépett, elégettek mindent, amit a mongoloktól találtak, hogy nyomuk, vagy emlékkük se maradjon. Sok szép holmit hozok a Muzeumnak; reményilem, hogy a határon nem fogják kipakolni és elvámolni, mert ez rémiszt volna! Isten ömél! Baráti üdvözléssel igaz hive

Zichy Jenő.

— Kegyelmet a gyilkosnak! Temesvárról írja tudósítónk: Rabságban töltötte életé javarészét Gliéczan Juon. Rablásért, gyilkosságért volt többször már elítélve a veszedelmes ember, aki nemrégiben ismét hazakerült a falujába, a temesmegyei Jabukába. Az egész falu réltogott a garázda embertől, aki valósággal zsarnokoskodott az egész vidék fölött. Legutóbb egy tehetős gazdával, Raniszalyevits-csel gyűlt meg a baja, s ez az életébe került. Gliéczan tegnap megfenyogette a gazdát, aki annyira feldühödött, hogy a rablót aztán agyonütötte. A gyilkos maga jelentkezett a versézi járásbírósnál, ahol fogva tartották. Jabukán pedig valósággal fellélegzettek a lakosok, hogy a veszedelmes haramiától megszabadította őket Raniszalyevits. Ma egy száz tagból álló deputáció járt a versézi járásbírósnál. Valamennyien jabukai lakosok voltak. A vizsgálói fogságban lévő gazda érdekében jártak és azt kérték, hogy helyezzék szabadlábra, mert az egész környékkel jót tett, mikor a közveszélyes embert megölté.

— A korzó csodái. A dunaparti korzón sütkéző székes fővárosi polgárember szép időben csodálkozással látja, hogy a korzó frissen locsolt aszfaltja felett sűrű porfellegekkel pajzankodik a szellő. Hát úgy van, hogy a főváros legelragadóbb és legnépesebb sétahelye alatt nyulik el annak legelőnekebb forgalmu dunai rakodópartja is, ahol a társzékerek és egyéb fogatok szakadatlan sora mozog réggeltől estig. De azért a rakpart ama része, mely a kocsit és a partzást között terül el, kikövesve nincsen, amihől aztán természetes, hogy egy-egy szekér nyomán emeletes porfelhő keletkezik, amit a Duna felett ólalkodó szellő ellenállhatatlan mohósággal kap szárnyaira, hogy a következő pillanatban elvetemült pajzansággal oda csapja a korzón nyüzsgő fővárosi közönség finnyás ábrázatához. Hogy ez miért van így, azt közönséges polgári ésszel megállapítani igazán lehetetlen. Mi azonban, akik a Dunapart szépségeiben nemcsak verőfényes napokon, hanem például most is szoktunk gyönyörködni, amikor a tartós eső a rakpart talajtát-és-ajártá, tudjuk, hogy itt a fővárosi hatalmaságok nem közönséges léleményességével állunk szemben. Tessék csak most elmeni a korzóra és meggyőződni, hogy miféle épületes látványosságokra van ott kitalása a kényeztetett izlésű ur közönségnek! Tessék meghallgatni azt a kocsist, aki a lehetőségig megrakott szekerevel ebben a sárhinában megrekedt, hogyan cizálja a a kalendárium lakóit, a szekér elé fogott lovait micsoda állatias kegyetlenséggel kiozza meg! Tekintetes fővárosi tanács! Ha már nem a közrend és közegészség érdekében, hát legalább a szegény lovakra való tekintettel mégis csak lehetne kiköveztetni a rakpart ezt a részét, amely különben is egyik jelentékenyebb jövedelmi forrása a fővárosnak.

— Rendjeladományozás. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Molnár Béla székesfehérvári ügyvéd és a dunántúli evangélikus református egyházkerület világi főjegyzőjének, az egyház és közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Szociálista kongresszus. A budapesti szociálisták nagyban készülnek a december 25-én, 26-án és 27-én Czepléden tartandó kongresszusra és már megkezdtek a kongresszusra a kiküldött választásait. Vasárnap ismét két helyen tartanak választó-gyűlést, a VIII-ik kerületi munkások az Örömvölgy-utca 9/b. szám alatt levő Pieter-vendéglőben délelőtt tíz órakor, a IX-ik kerületi munkások a Telepy-utca 2/b. szám alatt levő Speger-vendéglőben délután fél négy órakor. Különösen nagyszabásúnak ígérkezik a VIII-ik kerületi gyűlés, mert ebben a kerületben van a legtöbb szociálista munkás és itt van a magyar állami gépgyár és a belga-gyár is.

— Meggyilkolt hajókormányos. Temesváron, a Béga-csatorna partján, — mint tudósítónk táviratozza, — haldokolva találta ma az esti órákban néhány járőkelő Grek Steva hajókormányost. Körülötte egész tócsa képződött kiömlött véreből, mely a mellén ejtett sebből fakadt. Még volt annyi

ereje, mikor rátaláltak, hogy gyilkosa nevét megmondja. Részletes fölvilágosítást nem tudott adni, csak egy nevet mondott:

— Sztaojevics Pira... a hajós...

A megnevezett embert a rendőrség azonnal elfogta, de ez tagadta, hogy a véres tettet ő követte volna el. Csak annyit vallott be sűrű esküdözések közt, hogy a Bega partján járva, belebotlott a földön fekvő Grekbe. Mikor látta, hogy az véres, fölemelte és le akarta vinni a hajóra. Fél azonban, hogy a gyana valahogy rája talál háralni és ismét letette a földre. A ruháját is ott vérezte be. Sztaojevics vallomásának nem hittek és nem is bocsájtották szabadon.

— A bor. Nagyon szerette az italt Schrendt Ferencz ötvenegy éves nyugalmazott vasuti hivatalnok, aki a soroksári-úton levő 96. számú házában lakott. Lakása ajtó napok óta zárva volt és szomszédai nem is gyanították hollétét. Végre ma már gyanusnak találták a dolgot és a rendőrséggel feltörték az ajtót. Amint beléptek a szobába, nehéz hullaszagot éreztek. Schrendt Ferencz holtteste terjesztette a bűzt. A nyugdíjas hivatalnok, aki mint díjnok dolgozott az utóbbi időkben, öngyilkosságot követett el. Felakasztotta magát az ablak keresztfájára. Tettét valószínűleg azért követte el, mert főnöke legutóbb három forint pénzbüntetéssel sújtotta részegségért, egyszersmind megígérve, hogy elbocsátja, ha az eset ismétlődik. Holttestét a halottsházba szállították.

— Házi perpatvar. Gál Ferencz technikus má délután óvoda-utcai lakásán összekapott a feleségével. A perpatvar annyira bántotta, hogy elkeseredésében mérget ivott. Mire orvosok jöttek, meghalt.

— Gyilkosság — véletlenségéből. Tisza-Tarján borsodmegyei községben — mint tudósítónk írja — a most tartott országos vásár népe véres lövés zajára futott össze. Gigert János, egy golyós tól legénye, revolverrel habrált közvetlen közelében Plevna Márton golyósosnak, aki a szomszéd sátorban állt. Az utóbbi nem jó szemmel nézett a töltött fegyverre s végre meg is szólította Gigert Jánost:

— Tedd el azt a revolvert, mert még baj lesz.

Alig mondta ki e szavakat, a revolver eldőlt s a golyó Plevnának a mellüregébe hatolt, ahonnan kivenni nem lehet. Plevna Márton még eszméletnél volt, amikor kihallgatták, de öntudatát nemsokára elvesztette s ma reggel meghalt. A véres eset hírére az egész vásár népe odacsődült. Gigert János ellen az eljárást megindították.

— Valódi Jaeger tanár-féle normál-akadémia (Benger gyártmánya), kötött és szövött gyapjúrukat ajánl *Hayek Adolf*, Szervita-tér „a vadászokhoz”.

— Eredeti Mikulások Kertész Tódornál.

Naplrend.

Naptár: Péntek, december 2. — Római katolikus: Bibiana sz. — Protestáns: Bibiana. — Görög-ország: (november 20.) Abdász. — Zsidó: Kislev 18. — Nap kel: reggel 7 óra 14 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 53 perczkor. — Hold kel: délután 7 óra 46 perczkor, nyugszik: délelőtt 10 óra 17 perczkor.

A miniszterelnök fogad délután 4-5-ig. A horvát miniszter fogad délelőtt 8-10 óráig. A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városban.

Nemzeti muzeum: Régiségár, nyitva délelőtt 9-1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (erőlag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-út végén, Mátyás reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Magyarország októberben.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal Havi Közleményeinek most megjelent októberi füzetéből vesszük október hónap népesedésére vonatkozó főbb adatokat:

(A népesedés.)

Magyarországon és Finnében az élve születetek száma a lefolyt október hónapban 53.763 volt, a halva születetteké 1.110. Hét évnel fiatalabb korban 1944-en, hét évnel idősebb korban 1644-en haltak el, úgy, hogy a halálozások összes száma 35.892. A népesség természetes szaporodása tehát 17.871.

Népesedési mérlegünk kedvezőbb volt az idei októberben, mint a tavalyi év ugyanezen hó-

napjában; a születések száma ugyan nyolczszázzal kisebb, de a halálozásoké több mint kétezerrel csökkent, úgy, hogy a szaporodás több mint ezerszázzal mulja fölül a tavalyi októberi szaporodást. Igen kedvezőtlennek tűnik fel azonban az eredmény, ha a folyó év első tíz hónapjának népesedését hasonlítjuk össze a múlt év ugyanezen időszakának népesedésével: a múlt év januártól október végéig terjedő időszakának természetes szaporodása ugyanis a 172.000-et is meghaladta, míg a folyó év tíz első hónapjának természetes szaporodása csak 129.249-et tesz.

Aránylag legtöbb születés az ország legmagyarabb részére, a Duna-Tisza közére esett, legkevesebb Erdélyre. Az egyes megyék közül Szabolcs mutatja a legmagasabb arányszámot, a legalacsonyabbat pedig Gömör tünteti fel. Városi törvényhatóságaink között a születések gyakorisága tekintetében Kassa állott első helyen, az utolsón Temesvár.

A halandóság legerősebb volt a Tiszántul, legkisebb Erdélyben. A megyék közül legmagasabb halálozási aránnyal Szabolcs szerepel, vele szemben a legkedvezőbb számot Nagy-Küküllő vármegye mutatja. A városi törvényhatóságok közül halandóság tekintetében Komárom állott legjobban, Szabadka legrosszabbul.

A szaporodás aránylag legerősebb volt a Duna balpartján, leggyengébb a Tisza-Maros szögén. Az egyes vármegyék közül legjobban szaporodott Trencsén és Bereg, legkevésbé Szilágy és Temes; a megyék közül egy sem mutatott fogyást. Városi törvényhatóságaink közül Komárom volt a legszaporóbb, Pécs és Temesvár pedig fogyott.

Oktoberben közel százötven olyan község volt, amelyben a halálozások száma több mint ötlet multa felül a születéseket. Sok olyan községet találunk, ahol egy születés sem volt; a halálozások száma meg hat és tizenhárom között váltakozott. A biharmegyei Lehecsenyben sem volt egy születés sem, az elhaltak száma mégis huszonegyet tesz, ezek közül tizenhét vörhenyben halt el. A pestmegyei Czegléd-Berczelen tizenhat születéssel negyvenöt halálozás, a torontálmegyei Dolován huszonöt születéssel ötvenöt halálozás áll szemben, a halottak közül tizennégy a kanyaró áldozata.

(Házasságok.)

Oktober hónapban 11.035 házasságot kötöttek (magában Budapesten 621-et), azaz közel ötezerrel többet, mint szeptemberben, és ezerhétszázal többet, mint a múlt év ugyanezen hónapjában. Ebből a számból aránylag legtöbb városi törvényhatóságokra esik, a legkevesebb a vidékre.

Az egyes országrészek közül aránylag a legtöbb házasságot a Duna-Tisza közén kötöttek, a legkevesebbet a Duna jobb partján. Aránylagosan a legtöbb házasság Békés vármegyében jött létre, a legkevesebb Árva vármegyében, ahol mindössze tizenhét házasságot kötöttek. Törvényhatósági városaink között a házasságok számáránya tekintetében Selmeczbánya és Zombor állottak első helyen, az utolsón Fiume és Hódmezővásárhely.

Vegyes házasság volt 1453, az összes házasságok 13 százaléka; ebből keresztény-zsidó házasság huszonöt. És pedig hét esetben zsidó vőlegény vett el keresztény lányt, tizennyolcz esetben zsidó menyasszony lépett keresztény vőlegénnyel házasságra. A születendő gyermekek vallása iránt kétszázhatvanhét esetben jött létre megegyezés, az összes vegyes házasságok tizennyolcz százalékában, még pedig az esetek többségében (51 százalék) az apa vallásának javára. A legtöbb megegyezés (számszerint 176) a római katolikus vallásnak kedvez; a református fél javára negyvennyolcz, az ágostaira huszonnyolcz, a görög-katolikusokra tizenhárom és a görög-keletitőre hat megegyezést kötöttek. A huszonöt keresztény-zsidó házasság között kilencz esetben jött létre megegyezés, mind a kilencz esetben a keresztény fél javára.

(Fertőző betegségek.)

A vörheny csaknem háromszázzal több halált (1053-at) okozott most, mint szeptemberben.

Ezek közül a legtöbb (266) a Duna-Tisza közére esik (magára Budapestre 38), a legkevesebb (58) Erdélyre. Az ungmegyei Poroskónak husz halottja közül tizenhat, a biharmegyei Lehecsenynek huszonegy halottja közül tizenhét, az abaujtornamegyei Saczának mind a tizenhárom, a biharmegyei Dobroványnak mind a hét, a gömörmegyei Lekenyének mind a kilencz halottja vörhenyben mult ki.

Kanyaróban háromszázötvenen haltak el, hetvennel többen, mint szeptemberben. A kanyaró legerősebben a tiszántuli megyékben pusztított, ahol hetvenkilencz halálozást okozott, legkevésbé Erdélyben, ahol csak husz áldozata akadt. A beregmegyei Csomonya községnek tizenkét halottja közül tizenegy a kanyaró áldozata. Budapesten a kanyaró a lefolyt hónapban negyven áldozatot szedett.

Hastifuszban 864-en haltak el (szeptemberben csak 683-an). Itt a Duna-Tisza köze szolgáltatja a legtöbb halottat, 200-at, a tiszáninneni megyék a legkevesebbet, 76-ot. A biharmegyei Székelyteleknek tizenhét halottja közül tizenegy számmal hastifuszban mult ki.

A vérhas októberben 191 áldozatot követelt s így szeptemberhez képest (397) felényire csökkent pusztítása. Legmagasabb (53) a Tiszántul szerepel, leghátul áll a Tisza-Maros szöge tiz halottal.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Dalnoki jubileuma.** Dalnoki Béninek az opera tenor buffójának ma volt a negyven éves színészi jubileuma. Az Eladott menyasszony Venczel szerepét énekelte. Színész társai a színpadon nagy ovációban részesítették, emléktárggyal lepték meg, barátai pedig az előadás után fényes lakomát rendeztek a tiszteletére.

* **Az iparművészeti muzeum kiállítása.** December 4-ikén nyílik meg az iparművészeti muzeum kiállítása, amely az ideai angol nemzeti versenyen kiűntetett pályaműveket foglalja magában. E versenyen annak idején 6515 mű pályázott, 1269 nyert kitűntetést, és ez utóbbiakból került ki a budapesti kiállítás, amely csak három hétig lesz megtekinthető. Innét ugyanis Bécsbe viszik. A kiállítást december 3-ikán mutatják be a sajtó képviselőinek.

* **Hangverseny.** Kemény Rezső hegedűművész, az országos zeneakadémia új tanára, ma önálló hangversenyt adott a Royalban. Ezuttal is nagy technikai fejlettségű és érett fölfogású hegedűsnek bizonyult. Egy-egy szerző stíljébe is be tud hatolni, és amit — frazirozásban és árnyalatban a magáéból nyújt, szintén jóízű. A közönség, amely a termet egészen megtöltötte, elhalmozta tetszésnyilatkozataival. Ezenfelül a zeneakadémiától babérkoszorút kapott. Zajos taps jutalmazta Adlerné Goldstein Vilma végtelenül finom zongorajátékát is.

* **Wagner-czikkus Frágában.** Vasárnap ért véget a prágai „Königliche Deutsches Landestheater” Wagner-czikkusa, melyet Márkus Dezső, a színház első karmestere dirigált, az „Istenek alkonya” előadásával. A színházat zsufolásig megtöltő közönség tizenhatszor hívta ki a zseniális karmestert, aki gyönyörű babérkoszorút is kapott. Az előadás végén pedig megtörtént az a páratlan dolog, hogy az egész zenekar együtt tapsolt a közönséggel, mely a harmadik felvonás után is hatszor hívta ki Márkust. Neumann Angelo, a színház tevékeny igazgatója legközelebb Kienzl Don Quijotte-ját és Goldmark „Bryseis”-ét (A hadi fogoly) adatja elő. Ezeket is Márkus tanítja be és dirigálja.

* **Hírek a Vigszínházról.** Nikó Lina harmincz éves színészjubiläumát december 4-ikén, vasárnap este ünneplik meg. A Vigszínházon kívül a többi budapesti színház is részt vesz a kiváló művész ünnepelésében, koszorukat nyújtva át neki. A Vigszínház maga értékes emléktárggyal lepi meg. A jubilaris előadásban Makai-Szécsi poetikus kis dramoletje, „A kaland” és a „Niobe” című angol bohózat kerül színpadra. Ebben a két darabban van a jubilaris művésznőnek két legjobb szerepe. „A kaland” című dramolet a jubilaris estén éri meg egyttal huszonötödik előadását. — Szathmáry

Árpád újra a Vigszinházhoz szerződött. A jeles művész, aki egy ízben már tagja volt a Vigszinháznak, e hónap közepén tér vissza az intézet kötelékébe.

* A Zenede hangversenye. A nemzeti zenede december 3-án, szombaton este fél nyolcz órakor tartja első zenekari hangversenyét a Vigadó nagytermében. A műsoron dr. Steiger Lajos, Tartini, Mozart, Wieniawsky, Schubert-Liszt és Haydn művei szerepelnek.

* B. A. L. E. K. A Magyar Színházban ma délelőt tartották meg a házi jelmezes főpróbát Hervé operettjéből, a „B. A. L. E. K.”-ből. A darab szombaton este kerül bemutatásra. A nyilvános főpróba holnap, pénteken, délelőt 11 órakor lesz. Erre kétszáz meghívót adott ki az igazgatóság. A darabhoz több új díszlet készült.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Irodalmi és művészeti divatok. A népszerű fölolvásokat rendező társulatban me Kunklik Emil miniszteri tanácsos tartott fölolvást „Irodalmi és művészeti divatok” czímmel. A fölolvás századunk analízis, kutató szelleméről és a modern irodalmi és művészeti irányokról értekezett. Fölolvását a nagyszámú hallgatóság tetszéssel fogadta.

Ujságírók iskolája.

A lissaboni sajtókongresszuson vetették föl a párisi „Figaro” képviselői azt az eszmét, hogy ujságírók képzésére iskolákat kellene fölláttatni. A kongresszus az ideát magáévá tette, azóta a világ-sajtóban sokat foglalkoztak vele és ez a körülmény arra indította a „Magyar Szalon” szerkesztőségét, hogy megkérdezze néhány kiváló írókat, miként vélekednek az ujságírók iskolájáról? Lehetségesnek, célravezetőnek tartják-e vagy nem?

Dr. Falk Miksa erről a kérdéssel így nyilatkozott:

Tisztelt szerkesztő ur!

Miként hoztam intézett nagybecsű sorából értesültem, — mert szégyenemre meg kell vallanom, hogy eddig nem volt róla tudomásom — az ujságírók nemzetközi kongresszusa azt határozta, hogy az európai sajtóban egy ujságíró-iskola eszméje mellett propagandát csinál, mert ilyen iskola létesítését szükségesnek, célravezetőnek tekinti. És már most ön azt kérdezi tőlem, vajjon mit tartok én erről a határozatról? Éltetve gondolat-e ujságíró-iskolákat állítani? Célravezető, okos intézmény lenne-e ez? Ha nem, miért nem? Ha igen, milyen formán lehetne ezt megcsinálni?

Alig lehetséges ezen kérdésekre határozott választ adni mindaddig, míg egy másik kérdésre nézve nem vagyok tisztában és igazán sajnálom, hogy a nemzetközi kongresszus tárgyalásait nem ismerem, mert ezekben kétségen kívül megálltam volna a szóban álló határozat indoklását és a terv részleteit, tehát teljes tájékozást az imént említett kérdésre nézve, tudniillik, hogy mit szándékoznak ezen hírlapírói szakiskolában taníttatni? A tervezett hírlapírói szakiskolának csak akkor van létjoga és célja, ha a hírlapíró vagy mondjuk a leendő hírlapíró ezen szakiskolában oly ismereteket szerezhet, melyekre szüksége van, hogy hívtatásának teljesen megfelelőhessen, de amelyeknek elsajátítására a meglevő iskolák nem nyújtanak alkalmat. Nézzük már most, mire van szüksége a hírlapírónak? A tehetségről nem szölok, mert az Isten adománya, melynek hiányát semmiféle iskola nem pótolhatja. Ez nemcsak a hírlapíródalom terén conditio sine qua non, hanem bármely más foglalkozásra nézve is. A ki tehetség nélkül lép valamely pályára, az kellő szorgalom mellett felviheti a türhető középszerűségig, de tovább nem. Ilyenek számára, úgy gondolom, külön iskolát állítani, valóban oly luxus volna, melyről bátran mondhatni, hogy le feu ne vout pas la chandelle. Azon tulajdonok közt, melyekre a tehetséggel megáldott fiatal embernek szüksége van és melyek iskolában megszereshetők, első sorban áll az általános műveltség, mely még akkor sem nélkülözhető, va valaki csak a hírlapíródalomnak valamely külön ágát akarja kultiválni, akár vezércikket ír, akár tárcákat ír, vagy közgazdasági kérdéseket

tárgyal. Ezt az általános műveltséget semmiféle szakiskolában nem szerezhetheti, hanem csak a házi Istennek hazánkban is már nagy számmal létező felsőbb tanintézetekben. Történelem, földrajz, természettan, matematika, nemzetgazdaság, mindezekre szüksége van a mai hírlapírónak. Nem kell ezen tudományok mindegyikében szaktudósnak lenni (ami különben is lehetetlen), hanem mindegyik téren legalább általános ismeretekkel kell bírnia, hogy a felmerülő egyes kérdésekre nézve képes legyen magának önálló ítéletet alkotni. Aki ezen ismereteket a meglevő iskolában megszerezte mielőtt a hírlapírói pályára lép, annak hírlapírói szakiskolára nincs szüksége, mert ő többet tud, mint a mennyit ott a legjobb akarat mellett is taníthatnak; aki pedig ez általános műveltséggel nem bír, az a szakiskolában sem fogja megszerezni.

Aki aztán valódi tehetséggel bír és általános műveltséggel rendelkezik, annak még egy lényeges tulajdonságra van szüksége, tudniillik, hogy képes legyen eszméit gyorsan rendszerezni és azokat irányilag szép, az olvasó figyelmét lebilincselő alakban kifejezésre juttatni. Logikai fő és ügyes toll — ez csakis a bölcsészeti tudományok szorgalmas ápolásának, másfelől a régi és újabbkori klaszikusok tanulmányozásának lehet eredménye; szakiskolában sem az egyikre, sem a másikra szert tenni nem lehet.

Hát tanítók kik legyenek ama hírlapírói szakiskolában? Hy állások betöltésére csak a legjelesebb hírlapírók volnának hivatva, mert ha egyáltalában lehet, ugy csakis ezektől lehetne valamit tanulni. — Már pedig — bocsánatot ezért a prózái felfogásért! — a mai időben az ily kitűnő hírlapírók annyira kapócsak, ezek annyira el vannak foglalva és oly fényesen djjazva, hogy alig volna idejük és kedvük hírlapírói iskolamester szerepére vállalkozni.

Ezek szerint, megvallom, nem tudom, vajjon a hírlapírói szakiskolában mit fognak tanítani és kik fognak ott tanítani. Véleményem tehát az: aki hírlapírói pályára tehetséget és hivatást érez magában és a ki alapos tanulmányok után arra kellő előkészültséget szerzett, az iparkodjék valamely tekintélyes hírlapi vállalatnál alkalmazást találni és ott egy arra való szerkesztő vezérlete alatt a hírlapírás gyakorlatát elsajátítani. Jót állók érte, hogy igen derék hírlapíró lesz belőle — hírlapírói iskola nélkül is. . . Ezek az én nézeteim, ha tövesek, tessék azokat helyreigazítani, szívesen kapacitáltatom magamat. Öreg ember vagyok, hanem a jó pap holig tanul és ámbár én nem vagyok „jó pap,” talán még jó hírlapíró sem, de tanulni mindenkor kész vagyok.

Dr. Falk Miksa.

Mikszáth Kálmánnak ez a megjegyzése a kongresszuson fölvetett eszméről:

Egy hírlapíró-iskoláról nem gondoltam soha egy perczig se. Sőt erről talán még Wlassics se gondolkozott. De már így is merem állítani, hogy ha valami, akkor a hírlapírás az, amire születni kell.

Eötvös vetette fel egyszer azt a gondolatot, hogy ha valami virgoncz ember ráadná magát az egérfogdosásra, két, négy, öt évi gyakorlat után bizonyára tudna egeret fogni valahogy, — de egy kéthetes macska mindjárt jobban tudna.

És ezzel a megjegyzéssel, úgy gondolom, ki-merítettem a tárgyat.

Mikszáth Kálmán.

Lapunk felelős szerkesztője, Kálnoki Izidor a következő véleménynyel járult hozzá az érdekes enquetehez:

Tisztelt szerkesztő ur! Kedves barátom!

Minden iskola jó. Nem mindig a diákoknak, de mindig a professzoroknak. Ezért jónak tartom a hírlapíró-iskola ideáját is. Kérdemesült és elvénhedt kollegáknak kenyeret és titulat ad.

Ugyan mit tanítanak benne? Intelligenciát, műveltséget, tudományt? Azt egyebütt szokás megszerezni. Szaktudást? Olyan nincsen, s ha volna, az csak a sablonok ismerete lehetne. Ezt pedig nem megtanulni, de elfeledni kell.

Ha meglesz az iskola, én is beiratkozom. Nem előadást tartani, arra még nem vagyok elég vén és elég kopott. Tanulni akarok.

Mert ott kitűnően meg lehet tanulni, hogyan nem s z a b a d ujságot csinálni.

Tisztelő híved Kálnoki Izidor.

FŐVÁROS.

(A Császárfürdő kisajátítása.) A közmunkatanács a Császárfürdő előtt levő telket szabályoztatni akarja, a terv azonban a fürdőt meg lehetőségen kiforgatná mostani mivoltából. Az irgalmas rend, amelynek birtokai közé a fürdő tartozik, folyamodott tehát, hogy ha a fürdőt tönkre akarják tenni, sajátítsák ki. A mérnöki hivatal most azt javasolja a tanácsnak, módosítsa a szabályozási tervet, mert a fürdőt nem lehet kisajátítani.

(A gellérthegyi síkló.) A tanács mai ülésén kiadta a gellérthegyi síklóra az építési engedelmet. A munkát már a tavasszal megkezdik s ha újabb akadály nem lesz, a jövő évben be is fejezik az építést.

A költségvetés.

(A mai közgyűlés.)

Páratlan eset a főváros történetében (amelynek a megírása most vajudik), hogy a költségvetés általános tárgyalását két nap alatt be ne fejezték volna. Sőt az volt a rendes szokás, hogy egy ülésen még a részletekkel is végeztek.

Ma Vázsonyi Vilmos és Weisz Berthold forgatták meg a honczolókést a budgetben. Néha olyan mélyen találtak az elevenbe, hogy föl is szisszent a nagybeteg — a köztörvényhatóság.

Hétfőre még tizenöt szónok maradt.

(Del-Médico Ágoston.)

A vitát ma Del-Médico Ágoston nyitja meg. Elfogadja az iskola-adót, de kívánja, hogy mondják ki egyszerűsre az általános tandíjmentességet, mert nem volna méltányos, ha az adófizetők egy része kétszeresen fizetne egy és ugyanazon cím alatt. A szikviz-adót ellenzi, valamint az ásványvizek megadóztatását is. Ajánlja figyelembe ahelyett a gáz- és villamos világítás bizonyos foku megadóztatását. A költség-előirányzatot általános vita tárgyal sem fogadja el.

(Vázsonyi Vilmos.)

Az adminisztráció lazaságát abban találja, hogy az ügyeket mindig a pillanat behatásá alatt tárgyalják s a határozatokat is a szerint hozzák. Kéri, intézzenek föliratot a kormányhoz, hogy a községi választó jogot sürögösen, novelláris uton módosítsa; mert egyes kára a fővárosnak, hogy ez az úgy a régi rossz állapotban van. Az iskola-adóban, bármit is mond a tanács, nem lát egyebet, mint a községi pótdadónak huszonöt százalékról harmincz százalékra való felemelését. Ezt kár tennie a fővárosnak, mert az állam amugy is következetesen emeli az adóját minden polgárnak három évről három évre, egyedül azon a czímen, hogy az illető polgár idősebb lett. Tehát az iskola-adót nem fogadja el. A bajok nagyrészen az állami egyenes adók reformja segitene, amelyre mindenki áhítva vár. Minthogy pedig a városok adójának a rendezése ettől függ, indítványozza, intézzenek fölterjesztést az állami egyenes adók ügyének gyors és megfelelő módon leendő elintézése végett. Vegye föl a tanács a programjába förszűl a kiegyesítő jövedelmi adót. Ez nem vár novelláris eljárásra s így gyorsabban adhat eredményt. Kéri a tanácsot utasítani a községi örökösödési illeték ügyének a tanulmányozására. De alkalmáznj kell azt az elvét is, hogy a szabályozások folytán értékesebbé vált telkek tulajdonosai járuljanak a közterhekhez fokozottabb mértékben. Utasítani kell a tanácsot, hogy idevonatkozólag terjesszen elő javaslatot. (Helyeslés.)

(Weisz Berthold)

Elvárta volna a tanácsot, hogy ne annyira új adójavaslatokkal, mint inkább számbavehető megakarításokról szóló jelentéssel excellál a költségvetés előterjesztésénél. A főváros háztartása azonban ugy látszik drágaság tekintetében verseng a polgárság megélhetési módjával. Nem a nép alsóbb rétegében tudakozódott a drágaság felől, ahol annyi ok van a panaszra, hanem jobb módúaktól, elég jól fizetett köztisztviselőktől hallja minduntalan, hogy amióta a vásárcsarnokok megnyitkák és a nyílt piacokat beszűntették, egészen megkétségbeesedett az élelmi-szerek ára. A főváros háztartásában pedig a dr-

mienciók még óriásibbak. És a piacon nem igen takarékoskodhatni, mert régtőlre élni csak kell, és az elemiczkékkel nélkülözhetetlenek, bármily drágák is, a fővárosnál ellenben igen is lehet a kiadásokat apasztani, mert azokat a munkákat, amelyeket a főváros végeztet, meg lehet olcsóbban is kapni, úgy, hogy a főváros gazdálkodása nem is gazdálkodás, hanem pazarlás.

Megjegyzni, s is barátja annak, hogy a fogyasztási- és közvetett adókkal ne legyen túlságosan a közönység megterhelve, — de viszont azt sem kívánhatja senki, hogy mindent az egyenes adókat fizetők terhére rójanak. Egyenesen a tanácsot hibáztatja azért, hogy folyton csak arra hivatkozik, hogy a kiadások emelkedni fognak, de a kiadások maradnak a régié. Hiszen az annyit jelent, hogy a főváros egész lakossága bocsássa rendelkezésre az összes vagyonát. A földadat pedig — legalább részben — az volna, hogy mutassa meg a tanács az utat, amely a pénzügyi bonyodalomból kivezet.

Sorra veszi az egész költségvetés kiemelkedő pontjait. Nem feltűnő az, hogy a rendes bevételek tétele mindössze 420.000, a rendes kiadásoké ellenben 1.200.000 forinttal nagyobb a jövő évi költségvetésben az idej összegeknél. Mit beszélnek itt 30—40.000 forint fölöslegről, mikor a deficit a jövő évre 1.014.000, a következő 1.910.000, az aztán következőre pedig 2.250.000 forint már most is!

Budapesten az utcák tisztogatása állandóan 712 munkást foglalkoztat évi 280.000 forintért. Ennek a tenger-munkásnak azonban s néha a színt se látja. Elvértve akad egy-kettő, de csak a főbb utvonalakon.

— Éjjel is tisztogatják az utcákat — vág közbe Halmos polgármester.

— Elhiszem, de én éjjel sem igen látok söprögőket, holott éjjel is megfordulok a városban. A locsoló kocsik pedig 180 napra vannak szerződötve, naponként 4 forintjával. Pedig bizonyos, hogy 120 napnál többet a legjobb időjárás mellett sem töltenek a kocsik munkában. Kerül pedig ekképen az utcák locsolása fejenként 365 krajczárba, holott Berlinben 10-5, Frankfurtban pedig 15 krajczár esik egy-egy lakosra a város öntözésére fordított kiadásokból.

Az épületek fenntartására fölött 218.000 forintot is sokalja, annál inkább, mert a nagy munkának valami erős nyomát nem igen látja.

A vízvezeték egy köbméter vizet átlag 3-1 krajczárért szállít, Berlinben 2-1 krajczár ugyanennek a víznek az ára. A közvilágításnál 28.000 forinttal több a bevétel, tehát 28.000 forinttal föl-emelik a kiadásokat is. Ez aztán gazdálkodás! Megtakarítás egyetlen krajczár sincs, holott a huszfogyasztás napról-napra emelkedik. A Rókus-kórházban tíz évvel ezelőtt 362.000 ápolási napra 385.000 forintot fizetett a főváros, most pedig 414.000 ápolási napra fizet 606.000 forintot. Az ápolási napok tizennégy százalékával szemben tehát a kiadások nem kevesebb, mint hatvan százalékkal emelkedtek. Az utak, utcák, terek jókarban tartására 812.000 forint van fölvéve. Helyes! De mondják meg miért kerül a bányakavic köbmétere az egyik kerületben két forint negyvenöt, a másikban pedig két forint kilencvenöt krajczárba. Miért veszi a főváros ugyanazt a mészkövet az első kerület részére három forint hatvanöt, a másodikra három forint husz krajczárjával, mikor a harmadik kerületnek három forintjával vásárolja. Tessék ezt az árkülönbséget kimagyarozni! Az iskolákra kiadott 3.600.000 forintból hat forint jut a főváros lakosságára fejenként. Tanulmányozta a németországi viszonyokat, nem mondhatná, hogy a német iskolák valamely tekintetben hátrább állanak, mint a budapestiek, és alig kerül többé egy-egy nagy városban az iskola négy forint husz krajczárnál fejenként. És minálunk Budapesten egy iskola gyermek 45.5 forintjába kerül a városnak, a német nagy városokban pedig átlag 36 forintba. Természetes, hogy mire a különbözet a törvényhatósági költségvetésig jut, százazreket számít. A személyi kiadások az utolsó öt év alatt nálunk másfél millióval emelkedtek. A tisztviselők és más városi alkalmazottak száma hónapról-hónapra növekedik, holott apasztani kellene a munkások jobb kibaszalásával kapcsolatosan. Nézzen utána ennek a tanács, de ne a jövő évben, hanem azonnal 2.050.000 forint mégis csak sok a tisztviselői fizetésekre! Pedig átlag még valami 250 forint jó ehhez fejenként, a fűtés, világítás, papír, penza és másféleképpen.

De minek itt feszegetni a takarékoság módjait, amikor ebben a közgyűlésben nincs meg a tárgyilagosság? Hisz itt mindent a személyi szemüvegen néznek, itt az a bizonyos „jóielűség“ a pajtáskodás grasszál a közérdek rovására. És ennek a vádnak nagyrésze a pénzügyi bizottságot pújta (Zugás). Kérlek, szavazd meg a Wesselényi-

utca szabályozási költségét, ott van a házam, kérlek szavazd meg a budai vígadót, szavazd meg a Margit-híd budai fejéhez tervezett park költségét, a barátság kedvéért! (Eláll!) De bizony nem állok el, mert ilyen formában történik a lekényezés közgyűlésről közgyűlésre. Ezt pedig meg kell szüntetni. Aki a közgyűlési terem ajtaján belép, az tegyen le minden más befolyást a egyedül a közérdeket viselje a szívén. (Eljenzés. Taps.)

Aki azért nem mer külön álláspontra helyezkedni, a kerületi nagyságokkal szemben, mert a legközelebbi választásnál elbukik, az nem méltó a közbizalomra. Attól is tartanak sokan, — fenyegetés is történt már némely részen — hogy az adókövető bizottság révén állanak boszút, bizonyos kiadások meg nem szavazásáért, olyképen, hogy az ellenkező városatyát jóval magasabb adóval terhelhetik meg. Nos, hát aki az adó követő bizottságban pártérdeket szolgál, az távozzék onnan.

A város közterein járó közúti vasutak 184.000 forintot hoznak évente. Berlinnek pedig 4.950.000 forintot. Hol itt az arány? Itt tessék a jövedelmeket szaporítani, ne a szódavízénél.

A terbevert adók közül a szódavíz-adót nem fogadják el, mert az a kisebb vagyonú közönység egyik napisüksége. Indítványozza, utasítsa a közgyűlés a tanácsot arra, hogy a jövő évi június hó 30-ikáig tegyen előterjesztést azokról a módosításokról, amelyek segítségével az észszerű takarékoság meghonosítható a főváros háztartásában. (Általános helyeslés.)

(Boros, Kasics, Löw.)

Boros Soma indítványozza, hogy vessenek ki pótdadót az összes állami tisztviselőkre. Adják vissza a költségvetést a tanácsnak azzal, hogy a kiadás tételeit szállítsa le.

Kasics Péter föltétlenül szükségesnek tartja, hogy a fővárosi törvény módosítások s hiszi, hogy ha a főváros ezt kérelmezi, az országgyűlés erre hajlandó lesz; mert a törvény tényleg elavult. Kritizálja a pénzügyi és gazdasági bizottság eljárását a költségeloirányzat tételeinek az összeállításában.

— Ebből láthatják, uraim, — ugymond, — hogy a pénzügyi bizottság nem mindenben állott a helyzet magaslátán. Ha azonban az én csekélységem benne lenne ebben a bizottságban... tennek megfelelő proppozicziókat.

— Ejnye, a kis hamis, — kiált valaki közbe nagy kacagást kelteve.

Fölhozza ezután, hogy a multban milyen sok olyan jogról mondott le a főváros, amelyeket dusan lehetett volna értékesíteni.

Most azonban már, hogy a vagyonunkat el-lumpoltuk, — fakad ki általános derűtséget kelteve, — nincs egyéb hátra, mint az, hogy új adókból szerzünk pénzt! Az új adókat elfogadják.

Löw Sámuel az ásványvizek tervbe vett megadótatását kifogásolja, mert ezek nem csupán élvezeti, hanem kiválólag gyógyítószerek. Ezeket még a köveztvám alól is föl kellene menteni.

Nyolczadfél óra elmúlt s Márkus József elnök berekeszti a mai tanácskozást. A tárgyalás folytatását hétfőn délután négy órára tűzi ki.

T i z e n ő t szónok van még hátra az általános vitában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Sima Ferencz az alapító cím alatt rövid kironata jelent meg lapunkban, annak a röpirat formájában is megjelent beadványnak, melyet Burg Dénes horgosi gyógyszerész intézett az igazságügy-miniszterhez. Sima Ferencz országgyűlési képviselő most egy hozzánk intézett levélben kijelenti, hogy a beadvány szerzője ellen megindítja a törvényes megtorlás iránti lépéseket.

— A püspökladányi gyilkosság. A debreczeni törvényszék nemrég tárgyalta Daróczy Imre püspökladányi kádársegéd bűntényét. Daróczy Püspök-Ladányban Lohrber Dávid kiskereskedő nejét és nyolcz éves leánykáját vadállati módon meggyilkolta és kirabolta. A gyilkos az asszonyt és gyermekét egyedül találta otthon és előbb az asszonyt, majd a gyermeket többszörös haltaütésekkel agyonütötte. A gyilkosság után kutatni kezdett a börtönben, de mindössze tizenhat krajczárt talált csak. A tizenhat krajczárt magához vette és hazament, lefeküdt. Csak három nap múlva jöttek rá, hogy ő a gyilkos. Este fogta el a csendőr az olvasókönyvben, amikor éppen márczius 15-ikét ünnepelte. A gyilkost, aki eleinte tagadott, de később teljes bűnbánattal beismerte tettét, tizenöt esztendőre ítélte a debreczeni törvényszék, amely büntetését az ottani

tábla is helybenhagyta. A királyi kuria ma, Czorda Bódog elnöklése alatt tartott ülésén a tábla ítéletét helybenhagyta.

— A csizmadia szerelme. Pátkai Elek csizmadialeány beleszeretett Mózes Zsófia család lányba, de nem sokáig éltek együtt, mert a leány aki nagyon csapodár teremtés volt, ott hagyta szeretőjét. Erre a csizmadia elhatározta, hogy agyon lövi szeretőjét, azután magát. A golyó a leány szíven talált. A revolveres szeretőt a budapesti törvényszék felelősségre vonta szándékos emberölés büntetése miatt. Elítélte nyolcz évi fegyházra. A vádlott, amint az ítéletet kihirdették, ájultan rogyott össze a törvényszék előtt s nagynehezen tudták eszméltre hozni. Az ítélet tábla ma foglalkozott ezzel a bűnténygel és Tolnai bíró referálása alapján megerősítette az elsőbíró ítéletét.

— Szociálista sajtópör. A budapesti sajtóbírósg ismét a szociálista sajtó termékeivel foglalkozott ma délután három órakor megkezdett esküdtszéki tárgyalásában. A tavasszal, a szociálisták üldözése idején, a Tóth Imre szerkesztése alatt megjelenő „Népszava“ című szociáldemokrata lap április 2-iki és április 17-iki számában két cikk jelent meg magyar és német nyelven. Az elsőnek „Mi lesz most?“ volt a címe. A második először csak magyarul jelent meg, de miután ezt a számot az ügyészség lefoglaltatta, a következő számban németül is kiadták. Minthogy a cikkek szerzője, Reisz József, csak arra adott engedélyt, hogy a lap április másodikán megjelent számában jelenjék meg cikke, az ismételve közölt cikkért Tóth Imrét terheli a felelősség. Az ügyészség mindkét cikkben izgatást látott és Tóth Imrét, valamint Reisz Józsefet ennek alapján vádolta be. A mai tárgyaláson azonban csakis Tóth jelent meg. Az elnök, Zsitvay Leó királyi törvényszéki elnök fél órára felfüggesztette a tárgyalást, de Reisz nem jelentkezett és így a tárgyalást az ő távollétében kellett megtartani.

Tóth Imre, a „Népszava“ volt szerkesztője, sajtóvétségért már három havi fegyházra volt ítélve. Azt mondja, hogy a cikkeknek nem szerzője és másodsor való közlések alkalmával azok nem voltak lefoglalva. Reisz József a vizsgálóbíró előtt annak idején azt jelentette ki, hogy a cikkeknek ő a szerzője és a felelősséget értük elvállalja. A bizonyítási eljárás befejeztével Schneider Gábor királyi ügyész vádbeszédében osztálygyűlölettel való izgatás és lázítás miatt kéri Tóth Imrét elítélni, aki másodsorban felelős a sajtótörvény értelmében. A vádlott azzal védekezett, hogy a cikkek, amelyekben szerinte semmi izgatás nincs, ő csak közzétette. Az ügyész replikája és a vádlott duplikája után az esküdtszék hosszú tanácskozás után hozta meg verdiktjét az eléje terjesztett tizenöt kérdőpontra. A verdikt minden pontra nézve felmentő volt. Ehhez képest a bíróság is felmentő ítéletet hozott és a kincstárt Tóth Imre javára öt forint költségmegérítésben marasztalta.

— Pénzhamisítók Baranyában. A mohácsi csendőrség jó fogást csinált június 17-én. A noszici vásárbiztoság távirata arról értesítette két nappal előbb, hogy Zsuzsity István mohácsi lakos hamis ezüst-forintosokkal fizetett a vásárban vett tehenekért. Sikertült a csendőröknek még elfogniok az nap Zsuzsityot, épen mikor megérkezett a vásárról. Zsuzsity menekülni próbált előbb és közben egy zacskót dobott el, amelyben a csendőrök huszonnégy darab hamis egyforintosot találtak. Valatóra fogták az elfogott embert, aki beismerte, hogy a bácsi vásáron Vemenácz Györgytől vette fél áron a hamis pénzt. Vemenácznál erre házkutatást tartottak és megtalálták a hamisítványok készítésére használt agyagformát és a hozzávaló anyagokat. Aztán sorra kerültek hurokra a banda többi tagjai: Fischer Hermán korcsmáros, Popovics Szvetozár, Bertics Gyóka; Utjeszonovics Száva, Zundán József és Szmaics Vászsa mohácsi lakosok. Többnyire baranyai sokácok voltak, akik tevékeny részt vettek a hamis pénz terjesztésében. Valamennyit letartóztatták. A budapesti büntető törvényszék ma vonta a pénzhamisító bandát felelősségre. Zundán gyanuba fogott feleségével és a

bűnrészességgel vádolt Podrumác Gyökörrel együtt tizen álltak ma Bakonyi Kálmán bíró előtt. A tárgyalás folyamán valamennyi vádlott azt vallotta, hogy Vemenác gyártotta a pénz Berties segítségével. Az ügyész a tárgyalás adatai alapján Zundánné ellen elajátta a vádat és csak a többi vádlott megbüntetését kérte. A védőügyvédek plaidoyerjei után a törvényszék meghozta ítéletét. Vemenác Györgyöt öt évi, Berties Gyököt két évi fegyházzal, a többi vádlottat másfél-másfél évi börtönnel büntették. Podrumácot felmentette a törvényszék és a két főbűnös kivételével valamennyi vádlottat szabadlábra helyezte. A váróteremben összegyűlekezett sokácz asszonyok és a szabadlábra helyezett elítéltek közt megható jelenetek játszódtak le. Egyik asszony az izgatottságtól szívgörcsöket kapott, úgy, hogy a mentők segítségét kellett igénybe venni.

SPORT.

† **Magus Oroszországban.** Magust, az 1894-ik évi bécsi derby győztesét megvette egy orosz sportsman tenyészési célokra. Az orosz tenyésztők rövid óta szakadatlanul elsőrangú telivéranyagot szereznek be, így tavaly Galtee More-t, a tavalyi angol derby nyerőjét is megvették. Nagyon valószínű tehát, hogy lovaink klasszikus küzdelmeiben nemsokára orosz színek is fognak szerepelni.

† **Téli viadal.** A „Magyar Athletikai Club” december 8-án délután négy órakor a Nemzeti Lovardában téli viadalt rendez. A változatos programot hirközás és tornamutatványok fogják ki egészíteni. Nevezési zárlat december 2-án.

† **Disztornázás.** A „budapesti (budai) tornaegylet” december hetedikén este nyolczadfél órakor saját csarnokában disztornázást rendez, melynek műsora a következő:

- Bevonulás.
- Szabadgyakorlatok.
- Csapattornázás.
- Iskolatornázás a magas korláton.
- Mintacsapat-tornázás két buzogánnyal.
- Verseny-tornázás (összetett verseny) a magas korláton, a magas nyújtón és magas ugrás.
- A versenydíjak kiosztása és elvonulás.

EGYESÜLETEK.

• **Az építésszek zálogjoga.** Ray Rezső fővárosi műépítész az Országos iparegyesületben indítványt tett az építőiparosok követeléseinek biztosítása érdekében, amely indítványra az építésszeknél gyakran előforduló visszaélések, az építőiparosok gyakori károsodásai adtak okot. Az indítványozó olyan törvényes rendelkezést kíván, amely az építésszek iparosoknak a kincstárt is megelőző zálogjogot adna az épületekre. Ezt a nagyfontosságú indítványt az igazgatóság kiadta az építő- és műipari szakosztálynak s ezenkívül jogi véleményért kért dr. Bamberger Béla szakelőadótól. A szakosztály ma délután tartott ülésében felolvasták dr. Bamberger nyilatkozatát, amely az építésszek zálogjogát mai telekkönyvi jogállapotunk mellett lehetetlennek tartja. A külföldön mindenféle mozgalom indult meg ugyan hasonló célból, de az előadó törvényes intézkedést sehol sem ismer. Horváth János szólott ezután a kérdéshez, aki az osztott tulajdon példájára utal, amelyet a tulajdonnak doktrinér fogalma kizár, de amely nálunk tényleg többször előfordul. A kérdés megoldására a megtartási jogból kellene valamit konstruálni. A vitát a jövő ülésen folytatják.

• **A medikus-tánczestély.** A medikusok tánczestélyének rendező bizottsága megalakult s mai ülésében hatvan koronát szavazott meg a „Hírlapírók nyugdíjintézete” javára. A rendező-bizottság a következő tagokból áll: Elnök: László Ödön; al-elnökök: Hutiray-Lukács József és Nawratil Dezső; titkár: Groo Béla; pénztáros: Marsorczy Pál; ellenőr: Schulek Alfréd; főjegyző: Dudutz Gerő; jegyzők: Mihákovics Elemér és ifjabb Babarczy-Schwartz Ottó; háznagy: Mészáros Béla.

• **A műegyetemi oktatásról.** A magyar mérnök- és építész-egyletben ma Kherndl Antal műegyetemi tanár az angol és az amerikai műegyetemi oktatásról értekezett.

• **Nemzetközi gyermekvédő kongresszus.** A jövő esztendőben Budapesten tartandó nemzetközi gyermekvédő kongresszus kiállítási bizottsága ma délután dr. Kovács Gyula királyi tanácsos elnöklésével az országos iparegyesületi helyiségében ülést tartott. Az elnök bemutatta a kiállításnak szabályzatát, amelyet az igazgatóság már jóváhagyott. E szerint a kiállításban hét csoport lesz és pedig:

az első csoport a szegény gyermekek anyagi ellátását és sorsának javítását, a második a szegény sorsú gyermekek egészségügyi védelmét, a harmadik az ép érzkü és elméjü gyermekek nevelését, a negyedik az érzéki vagy szmebeli fogyatkozásban szenvedő gyermekek ápolását és nevelését, az ötödik a szabadságukban törvényesen korlátozott gyermekek javítását és mivelését, a hatodik a gyermekek élelmézését, szórakoztatását és öltöztetését s végül a hetedik a gyermekvédő működést a külföldön fogja felölelni. E hét csoportnak megfelelően a kiállítási bizottság hét albizottságra oszlott, amelyek azonnal meg is alakultak, s legközelebb már külön-külön fognak ülésezni.

• **Prometheus.** A „Szabad Lyceum”-ban tegnap este kezdte meg előadásai sorozatát dr. Hegedűs István „Prometheus a világirodalomban” című hat előadásra terjedő ciklusával. Az előadó a Prometheus-monda eredetét kutatva, kimutatja, hogy ez visszanyúl az ősidogermán népcsalád Agni-Tűz kultuszáig. Már neve is: pramantha, azt a fűgefabetot jelentette, melyet, ha a puha nyírfa-korongba vajt üregbe sebesen fogtattak, kipattant a tűz. A Rig-Veda ősrégi dalgyűjteményből megragadó himnuszokat olvasott fel az értekező annak a bizonyítására, hogy a fény vallása az árja-család ősvallása. De míg az indus vallás az áldozatot füstté és illattá varázsoló tüzet az ég és föld összekötő Istenének tekintette, a perzsa már annak folyton ébrentartását parancsolta és a nap kultuszáig emelkedik. A görög Prometheus már lerabolja a tüzet s a polgárosodás csodás hatalma titáni alakká teszi, ki az Olympus fenséges és zsarnoki urával: Zeus-szal tűz össze. Ezért vereti lánczra Zeus. Aischylos ezt a mondát dolgozta föl a Lelánczolt Prometheus-ban, mely ránk maradt középső darabja a Prometheus-trilógiának.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Az igazságügy-miniszter Kulin János beregszászi törvényszéki aljegyzőt a beregszászi törvényszékhez jegyzővé, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Kerekes István okleveles tanítót az apáczai állami elemi népiskolához rendes tanítónak, Bodó Sándor okleveles tanítót a feketemezői állami elemi népiskolához rendes tanítónak, a kereskedelemügyi miniszter Dück Andrást, a budapesti fővármánál alkalmazott napidíjas szolgát a budapesti állami órásiipari szakiskolához időiglenes minőségű szolgává nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Steingassner Sándor ingóságai IV. régi-posta-utca 2. december 3. Hidegkuti meszkóhánya részvénytársaság ingóságai IV. szeb-utca 9. december 2. Steiner Antal ingóságai V. sas-utca 29. és 28. december 2. Fekete József ingatana V. alkotmány-utca 22. december 19. Csillag Adolf dr. ingóságai VII. kertész-utca 51. december 3. Wallenfeld János ingóságai VII. akácfa-utca 49. december 2. Mühlbacher István ingóságai VIII. népszínház-utca 34. és Haroska Ferencz ingatana V. alkotmány-utca 22. 1899. január 7. Szabó Lajos ingóságai VIII. József-kört 62. december 2. Müller Lajos ingóságai VIII. kerepesi-ut 19. december 2.

A vidéken. Micskei Karolina ingatana Margitán december 22. Pusztai Ádám ingatanai Tót-bánhegyes (Baltonya) községhezánál december 30. Sanka Vilmos ingatana Borosjenőn 1899. január 25. Nedics Matea ingatana Temeskubinban december 25. Ritz János ingatana Fazekas-Bodában (Pécsvárad) december 24. Lónyai Géza ingatana Beregszászon december 16. Czirkveniczai tengeri fűrdő ingatanai Czirkveniczában december 30. Diószeghy Zsigmond ingatana Tornán, 1899. márczius 16. Czukor Vilmos ingóságai Napkoron (Nagykállón) december 31. Vukomanovics Mária ingatana Pancsován december 19. Micskei Antal ingatana Margittán december 20. Rudolf József ingatana Visegrád (Szent-Endre) községhezánál december 29. Hach József ingatana Csákován december 27. Forgách József ingóságai Kassán, december 5. Hoffmann M. L. ingóságai Hatvanban december 2.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 276. szám.) A lőptő-szent-miklósi államépítészeti hivatal kerületében utmesterei állásra, postamesteri állásra Nyir-Csaholyon (Szathmár vm.), és Sıklón (Aradvármegye), a zágrábi pénzügyigazgatóságnál titkári állásra, a devecseri (Veszprém) járásbírósnál irnoki állásra, a berettyó-ujfalui (Nagyvárad) járásbírósnál segédtelekkönyvvezetői állásra, a csik-szeredai törvényszéknél aljegyzői állásra, a komáromi pénzügyigazgatóságnál gyakornoki állásra, a nagy-atádi (Kaposvár) járásbírósnál jegyzői állásra, a nyitrai pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri szemléző, az ugvári pénzügyigazgatóság kerületében pedig két pénzügyőri fővizsgálói és négy vizsgálói állásra, a vulkányi (Déva) mellékvámhivatalnál vámellenőri állásra lehet a folyamodványokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

Látványosságot

Képző „kerékpár- és sportosarnok” megnyitása december 3. és 4-én VI. Zóval-utca 18. (a m. kir. Opera mellett.) Lawn-tennis, kerékpár, kerékpár-korsolya (akating-ring), czéllövészet és atletikai gyakorlatok. Legnagyobb kényelemmel berendezve, kávéház és nőt-ruházat, előző, büffet és szalonna! Vendégek szívesen látatnak. Megtekintésért kérk.

Fodor Károly és Társa.

GLOGOWSKI és TÁRSA
BUDAPEST,
Erzsébet-tér 19.

REMINGTON

írógépet
díjmentesen, vétélőkitalazottság
nélkül, az ország bármely részében bemutatnak.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, december 1.

	decz. 1.	nov. 30.
	cents	cents.
Buza decemberre	73 ⁵ / ₈	72 ⁵ / ₈
„ áprilisra	75	74
„ májusra	71 ⁵ / ₈	70 ⁷ / ₈
Tengeri decemberre	39 ¹ / ₈	39

Chicago, december 1.

	decz. 1.	nov. 30.
	cents	cents
Buza decemberre	66	65 ² / ₈
Tengeri decemberre	33 ² / ₈	33 ¹ / ₈

Ipar- és kereskedelem.

Örlés-kikészítési forgalom. A magyar korona országaihoz folyó évi október hónapban 83.773 mm. buza hozatott be előjegyzés mellett, az év első tíz hónapjában pedig 983.746 mm. A mult év megfelelő időszakaiban előjegyzés mellett behozott buza mennyisége 119.784, illetőleg 651.351 mm. volt, miből látni való, hogy ez évben a behozatal kevesbedett. Ellenkező jelenség mutatkozik a viszontkivitt buzalisztnél, amennyiben itt a folyó év első tíz hónapjában kivitelre került mennyiség 464.340 mm., az 1897. év január-október hónapjai alatt kivitt mennyiség pedig 643.788 mm. volt. Az előjegyzés mellett behozott buza legnagyobb része Romániából, kisebb része Szerbiából eredt, a viszontkivitelre bejelentett buzalisztn pedig tulajdonlag Nagybritanniából, Németországból és Franciaországból irányult.

Déligyümölcs-aukció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság a tegnapi tartott aukción 6000 láda narancsot és citromot adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as 4.—forinttól 4.25 forintig, 200-as 2.—forinttól 3.50 forintig, 300-as 2.25 forinttól 3.75 forintig, 360-as 2.25 forinttól 3.75 forintig. Citrom: 300-as 2.50 forinttól 4.50 forintig, 360-as 2.50 forinttól 4.50 forintig. A legközelebbi aukció s z e r d á n, d e c z e m b e r 7-én lesz, amely alkalommal 5000 láda narancsot és citromot kínálnak eladásra.

Állatvásárok. Magyarországon október hónapban 448 országos állatvásárt tartottak. Ezen állatvásárokról felhajtott 415.035 darab szarvasmarha, 141.661 darab ló, 200.012 darab juh, 92.134 darab sertés. Eladott: 137.529 darab szarvasmarha, 31.335 darab ló, 73.289 darab juh, 39.354 darab sertés. Legtöbb szarvasmarhát a máramarosszigeti, nagy-enyedi, debreczeni, csáktornyai, szászrégeni és kőhalmi vásárra hajtottak fel, legtöbb lovat Szegedre, Debreczenbe és Csáktornyára, legtöbb juhot Debreczenbe és Szabadkára, legtöbb sertést Szegedre és Szamos-Ujvárra.

Kőbányai sertésplac, decz. 1. Magyar elsőrendű: Óreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli sulyban) 47-5—48-0 kr.-ig. Közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) 46—47 krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 48-5—49-5 krig. Közép (páronként 251 320 klgig terjedő sulyban) 49—50-0 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő sulyban; 50—50-5 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli sulyban 47-5—48 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 47—47-5 krajczárig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban, 45—46 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. nov. 29. napján volt készlet 38240 darab, nov. 30-án felhajtott 251 db, november 30-án elszállított 283 darab, december 1-ére maradt készletben 38208 darab. A bizott sertés fizletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, decz. 1. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székeafővárosi konzum-sertésvásárra 1898. nov. 30-án érkezett 623 drb. Készlet 713 darab, összes felhajtás 1336

drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 518 drb. elszállítatlan maradt 818 drb. Napi árak: 120—180 kilós 44—45 kr, 220—280 kilós 44—46 krajczár, 320—330 kilós 44—46 5 kr. Öreg nehéz 45—47 krajczár, malacz 38—40 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti gazdasági és tőnyészmarhavásár, december 1. (A budapesti közbárház és marhavásár igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 109 darab, bonyhádi — darab. Jó fejős tehénekre a vásár élénk volt, silányabbakra kevés vevő volt. Következő árak jegyzetiek: Tarka, kevert származású tehén 90—115 forintig. Bonyhádi tehén — forint darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, december 1. (A budapesti közbárház és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 3130 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1905 darab magyar és tarka ökör, 350 darab magyar és tarka tehén, 1193 darab szerbiai ökör, — darab boszniai ökör, 292 darab szerbiai tehén, 130 darab bika, 70 darab bivaly, — darab szerb tehén. Minőség szerint: 696 darab elsőrendű hizott, 2221 darab középminőségű és 213 darab alárendelt minőségű hizott ökör. Bár a felhajtás vágómarhában — darabban kisebb volt, mint a múlt héten, még sem volt még jobb minőségű marha áraban sem észlelhető árfelvétel, mert a szükséglet is tetemesen kevesbedett. A konzervgyár e heti vásárlását majd a felére szállította s ezekre alig 300 darab vásároltatott. Silányabb ökök ára 100 kilogrammonként 1 forinttal hanyatlott, míg közepes és jobb minőségűek csak alig bírták a múlt heti jegyzetüket fenntartani. Birkák és bivalyok ára 100 kilogrammonként 1—1 5 forinttal csökkent. Következő árak jegyzetiek: hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 30—33 frt, kivételesen — frtig, hizott magyar és tarka ökör, középminőségű 26—30 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 22—25 forintig, magyar tehén középminőségű 19—30 forintig, szerbiai ökör, jobb minőségű 23—28 — forintig, szerbiai ökör középminőségű 18—22 forintig, szerbiai bika 22—30 forintig, szerbiai bivaly 15—20 forintig. Métermázsánként élősúlyban.

Budapesti szurómarhavásár, december 1. (A budapesti közbárház és marhavásár igazgatóság jelentése.) Felhajtott 192 darab belföldi, 09 darab növendék elő borju, 30 darab elő bárány, 54 darab belföldi, — darab galicziai, 34 darab bécsi borju. — A vásár hangulata lanyha volt. Jegyzett árak: Élő belföldi borju 32—44 forintig, kivételesen 46 forintig, élő belföldi borju 38—40 forintig, bécsi 38—45 forintig, élő bárány 5—8 forintig.

Bécsi szurómarhavásár, december 1. A mai vásárra felhozták 3331 darab borjut, 1256 darab élő sertést, 1960 darab olott sertést, 445 darab olott juhot és 540 darab bárányt. — Eladási árak: Olott borju 32—42 kr., I minőségű 44—52 kr., elő borju 54—52 kr., fiatal sertés — kr., olott nehéz sertés 44—50 kr., elsőrendű süldő 44—52 kr., olott juh 24—36 krajczáron kilónként. Bárány 5—12 forint páronként.

Első Leánykiházasítási Egylet mint szövetség. Folyó évi november hónapban 1001 jutalék részlettel be és nászjutalékok fejében 18720 forint 68 krajczár fizetett ki. 1898. évi január 1-től november 30-ig beírt összes jutalék részlet száma 6978 és a kifizetett nászjutalékok összege 198.245 forint 12 krajczár.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, december 1.

Abe nem jegyzett differenciások immunitása.

Befellegzett immár ama t. cz. kereskedőknek is, akik eddig nem csekély kiváltságokban öhajtottak részesülni, annak a révén, hogy nagybecsű czégük a kereskedelmi törvénysek czéglajstromában nem fordul elő. Elmúltak azok az aranyjuezi szép napok, amikor ezek a spekulánsok sérthetetleneknek vélték magukat, amennyiben a legnagyobb flegmával fentarhatták ügyeiket, vagyis a börzejargon szerint a „bizományos hátán játszhattak”, mert hisz a be nem jegyzett kereskedőtől, még ha ki van kötve is az ellenkezője, a sluszlevélben fedezetet nem lehet követelni, azok ügyeiket pótlék hiányában nem szabad lebonyolítani, hanem be kell várni a határidő eléréseit, amikor esetleg — pláne a mostani óriási árfliktuációk mellett — 2—3 forintos differencia merülhet fel métermázsánként. E fénykornak egyszer s mindenkorra vége van.

A dolog genezise a következő:

A tőzsde tanácsa még az 1888-iki év december hó 14-én a következő kijelentést tette közzé:

A budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa ugyanis mint a tőzsdei választott bíróság teljes ülése egyhangulag kimondotta, hogy a gabona-

határidőüzlet olynemű gyakorlását, mint az legújabbban bizonyos czégek részéről mindenrangu hivatástalan egyénekkel ugyszólván iparszerűleg üzik, kárhóztatja s hogy különösen az oly ügyleteket, melyeknél bármely czímen vagy néven az ügylet tartama alatt nyújtandó fedezet vagy ráfizetés kötelezettsége köttetik ki, reális kereskedelmi ügyletnek nem tekintik s önállóvá a tőzsdebírósg ezentul nem fog megítélni oly követelést, mely gabona-határidőügyletek fedezet hiányában eszközölt lebonyolításából származik.

E határozatát aztán a tőzsdetanács az 1889. év február 15-én kelt következő hirdetményével részben módosította.

A tőzsdetanács ugyanis mint a tőzsdei választott bíróság teljes ülése köztesíti, hogy az 1888-ik évi december 14-én hozott azon teljes-ülési határozat, melynek értelmében a tőzsdebírósg oly követelést, mely gabonahatáridőügyleteknél pótlétek hiánya miatt eszközölt lebonyolításából származik, meg nem ítélt, nem vonatkozik olyan kötelekre, melyek bejegyzett kereskedők közt, vagy oly személyekkel jöttek létre, kik gabona eladásával, vagy vételével hivatszzerűleg foglalkoznak.

E határozatok alapján egy teljes évtizeden keresztül a be nem jegyzett kereskedők ugyszólván külön kategóriát képeztek a gabonatózsdén és épen az utolsó időben számtalanszor fordultak elő oly perek a tőzsdebírósg előtt, amelyek folyamán az alperes megtagadta a fedezet hiányában eszközölt lebonyolításból származott differenciák megfizetését azzal az indokollással, hogy ő kereskedő ugyan, de a firmája nincsen bejegyezve a czégjegyző hivatalnál.

A tőzsdebírósg azonban legutóbb egy konkrét eset alkalmazásával, dacára ennek, elmárasztalta az illető be nem jegyzett kereskedőt, azzal érvelve, hogy a törvény intézkedései értelmében minden kereskedő kötelezve van czégét protokollálni. Az a körülmény tehát, hogy valaki e törvényt kötelezettségének meg nem felelt, semmi esetre sem szolgálhat az illető javára, és abból hasznot nem húzhat, kiváltságot nem élvezhet. A közvetítő budapesti czég jóhiszeműleg feltételezti, hogy üzletfele megfelelt ama követelményeknek, amelyeket az országos törvények minden kereskedő irányában támasztanak.

Feltétlenül helyeselnék a tőzsdebírósg döntvényit, mivel kereskedővel szemben csakugyan semminő értelme sem volna az enyhébb praxisnak.

A bizományosok amugy is csak a tőzsdebírósg előtt érvényesíthetik jogukat. A kúria például november huszonegyedikén kelt 870. számú ítéletével keresetével elutasított egy kommissionáriust, aki fedezet hiányában a határidő elérézte előtt lebonyolította a fele kötését. Persze a rendes bíróság ezt egyszerű differenciajátéknak tekinti. Kereskedőtől azonban, aki aláveti magát a tőzsde szokványainak és illetékességeinek, fellételezhető, hogy ismeri az usancéokat.

Még vagyunk győződve arról, hogy e preczendsnek tekinthető tőzsdeítélet nagy megnyugvást fog kelteni a szolid kereskedők körében.

A mai készáru-üzletben alig volt változás. Gyenge forgalom mellett elkelt vagy 10,000 métermázsza magyar buza nehezen tartott árak mellett. Rozsért 8 forint 45 krajczárig, árpaért 6 forint 50 krajczárig, zabért 6 forint 15 krajczárig, tengeriért 4 forint 25 krajczárig terjedő árakat engedélyeztek.

A határidőpiacz, tekintettel Amerika lanyha jelentéseire, kedvetlen hangulatban nyílt meg. Márcziusi buza 9 forint 66 krajczáron, rozs 8 forint 52 krajczáron, tengeri 4 forint 84 krajczáron kötett.

Utóbb főleg a higanyoszlop csökkenésére szilárdult a hangulat. Mégis tartanak a hajózás beszüntetésétől, ami mostan már csakugyan napok kérdése, nem is annyira a még messze levő jégzajlás, mint a rendkívüli alacsony vizállás miatt.

Magunk is bajai levelezőnkől sürgönyi jelentést kaptunk, hogy az ott megérkezett búzával, tengerivel és kölessel megrakott harminczkét uszály

az alacsony vizállás következtében a téli kikötőbe dirigáltatt.

Este zárul a buza 9 forint 76 krajczáron, a rozs 8 forint 58 krajczáron, a tengeri 4 forint 92 krajczáron, a zab 6 forint, kenyérmagvaknál és tengerinél tehát egyenlegként hat krajczárnyi árfelvételt konstatalhatunk.

A mai nappal kezdődő decemberi felmondások alkalmával mindössze 500 métermázsza repce szállítását jelentették be.

A külföldi piaczok közül Amerika 1/3 centtel alacsonyabb árakat, Liverpool 1/3 penny emelkedést jelzett. London, Berlin, Páris változatlan.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81k. 10.72 5 frton, 100 mm. 81 k. 10.70 frton, 100 mm. 80-1 k. 10.70 frton, 300 mm. 80-1 k. 10.70 frton, 300 mm. 79-5 k. 10.65 frton, 100 mm. 79-5 k. 10.65 frton, 100 mm. 79-5 k. 10.57-5 frton, 200 mm. 79 k. 10.65 forinton, 300 mm. 78-5 k. 10.62-5 frton, 100 mm. 78-5 k. 10.60 frton, 200 mm. 77 k. 10.45 frton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 200 mm. 78-5 k. 10.58 frton, 200 mm. 78-5 k. 10.35 frton, 500 mm. 77 k. 10.30 frton, mind három hónapra.

Tolnai: 2200 mm. 75-7 k. 10.20 frton, három hónapra.

Becskereki: 4100 mm. 75-7 k. 9.70 frton, három hónapra.

Rozs. 500 mm. pestvidéki Budapest 8.10 frton, 100 mm. pestvidéki Budapest 8.47-5 frton, készpénzben.

Zab. 100 mm. Budapest 6.02-5 frton, 200 mm. 5.95 frton, 150 mm. 5.80 frton, készpénzben.

Tengeri. 100 mm. Versecz 3.65 frton, 100 mm. Temesvár 3.67-5 frton, készpénzben.

Arpa. 100 mm. takarmány Budapest 6.40 forinton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	6 vagy uj faj	100 kg. készpénz-ára		100 kg. készpénz-áru	
		100 kg. készpénz-ára	100 kg. készpénz-ára	100 kg. készpénz-ára	100 kg. készpénz-ára
Buza	uj tiszavid.	74	—	75	9.95 10.10
		76	10.15 10.25	77	10.30 10.35
		78	10.40 10.50	79	10.55 10.60
		80	10.65 10.70	81	—
" pestvidéki	—	74	—	75	9.90 10.05
		76	10.10 10.20	77	10.25 10.30
		78	10.35 10.45	79	10.50 10.55
		80	10.60 10.65	81	—
" fehérm.	—	74	—	75	9.95 10.10
		76	10.15 10.25	77	10.30 10.35
		78	10.40 10.50	79	10.55 10.60
		80	10.65 10.70	81	—
rozs	" román	elsőrendű	70—72	8.50	8.55
		másod.	—	8.40	8.45
		árpa	takarm.	60—62	6.20
" szeszőz.	" sörfőzésre	82—84	6.80	7.80	
		64—66	7.80	8.70	
zab	uj	—	39—41	5.75	6.10
		tengeri	ó	bánsági	—
" ó	" ó	másnemű	—	5.45	5.50
		repce	ó	káposzta	—
" ó	" ó	másnemű	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárlata		
		november 30-an	december 1-én	Leszámló árfolyamok
buza	október	—	—	—
	november	—	—	—
" márczius	október	9.70	9.72	9.73
	november	—	—	—
rozs	október	—	—	—
	november	—	—	—
" márczius	október	8.53	8.55	8.56
	november	—	—	—
tengeri	október	—	—	—
	november	—	—	—
" május	október	4.83	4.85	4.88
	november	—	—	—
zab	október	—	—	—
	november	—	—	—
" márczius	október	5.97	5.99	5.98
	augusztus	12.25	12.35	12.35

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.68—67—73—9.71 forinton, április 9.56—58—9.54 forinton. Rozs márczius 8.53—8.56 frton. Tengeri május 4.86—85—92—4.88 forinton. Zab márczius 5.99 forinton.

Délután. Buza márczius 9.72—9.76 forinton, április 9.54—9.58 forinton. Rozs márczius 8.54—59—56—8.58 frton. Tengeri május 4.90—92—90—4.92 forinton. Zab márczius 5.98—6.— forinton. Repce augusztus 12.30—12.40 forinton.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 94100 mm. Rozs 5700 mm. Árpa 54600 mm. Zab 26300 mm. Tengeri 8600 mm. Liszt 9400 mm.

Raktárház: Buza 56858 mm. Rozs 2363 mm. Zab 2853 mm. Tengeri 202 mm. Liszt 1142 mm.

Silos: Buza 26200 mm.

Gabonaforgalom:

1898. november 30.

Table with columns: érkezett, elszállítva, méter mázsá, and rows for different grain types like búzából, rozsból, árpából, zabtól, tengeriből.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE

Budapest, december 1.

A mai tőzsdén csendes irányzat uralkodott nemzetközi papirokban, amelyekre vonatkozólag semmiféle impulzus nem merült fel. Ellenben helyi papirok szilárdak voltak és magasabb árfolyamlan kerültek forgalomba.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 388.80 388.25, Jelzálogbank 246.75, Osztrák hitelrészvény 359.20-358.50, Osztrák-magyar államvasut 358.60-357.75, Rimamurányi 277.-276.50, Villamos vasut 226.50 forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Közúti vasut 372.75-373.-, Villamos vasut 227.-222.50, Magyar hitelrészvény 387.90-387.50, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 101, Magyar jelzálogbank 246.75, Rimamurányi 277.-276.25, Osztrák hitelrészvény 358.60-358.50, Osztrák-magyar államvasut 358.25-357.60, Egyesült fővárosi takarékpénztár 1163, Lujzamalom 190, Drasche 340, Ganz 2209-2215, Weitzer 257-262 forinton.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekbe holnapra 2.-2.50 forint, 8 napra 4.-5 frt, december utóljára 8.-9.- forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: dec. 1., nov. 30., and rows for Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámítoló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: dec. 1., nov. 30., and rows for Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámítoló bank, Rimamurányi vasmű, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK

Budapest, december 1. Zsira d é k kis tételekben változatlan áron köttetett. Szilva és szilvaíz változatlan.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Ar 100 kgr., and rows for various commodities like Árpás, Bors, Szilva, Kész árú, Szilva, Házidőve, Szilva, Házidőve, Házidőve, Házidőve.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, december 1. A vásári forgalom: Husnál forgalom lanya, árak csökkentek. Baromfi-nál lanya, árak szilárdak. Halban lanya, árak változók. Tej és tejtermékeknel lanya, árak változatlanok. Tojásnál lanya, árak szilárdak. Zöldségnél lanya. Gyümölcsnél lanya, árak változatlank. Fűszereknél csendes. Időjárás derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabús hátulja I. 52-54 frt. II. 48-52 frt. Birkahús hátulja I. 38-40 frt. II. 34-38 frt. Borjúhús hátulja I. 55-60 frt. II. 50-55 frt. Sertéshús lörendű 48-50 frt, vidéki 36-46 frt (Mindenkint 100 kil nkint.) Kolbász füstölt 50-80 kr (kilónkint). Sertésszár hordóval 57-0-57-5 frt (100 kilónkint). - Baromfi (élt). Tyuk 1 pár 1:00-1:20 frt. Csirke 1 pár 0:60-1:20 frt. Lud hizott kilónkint 41-52 kr. - Különleg. Tojás I láda (1440 db) 39-0-41-0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1:60-1:40 frt. Petrezselyem 100 kötés 1:40-1:0 frt. Lencse m. 100 kiló 7-9 frt. Bab nagy 100 kiló 7-9 frt. Paprika I. 100 kiló 30-60 frt. II. 20-30 frt. Vaj I. rendű kilónkint 0:85-0:90 frt. Tea-vaj kilónkint 0:95-1:10 frt. Burgonya, rózsa, 100 kiló 1:60-1:80 frt. Halak. Harsca (élt) 0:30-1:00 frt 1. kiló. Csuka (élt) 0:80-1:60 frt 1 kiló. Ponty dunai 0:50-0:60 frt.

Szesz.

Budapest, december 1. Finomított szesz nagyban 54.-54.1/4. Finomított szesz kicsinyben 54.25-54.50, Elezítő szesz nagyban 54.50-54.75, Elezítőszesz kicsinyben 55.-55.25, Nyerszesz adózza nagyban 53.-53.7/8. Nyerszesz adózza kicsinyben 53.25-53.50. Nyerszesz adózzalán (exknt) 14.-14.1/8. Denaturált szesz nagyban 21.-21.25. Denaturált szesz kicsinyben 21.50-21.75. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, december 1. Kontingens nyerszesz azonnali szállításra 17.60 forintig kelt el. Zárlatjegyzés azonnali szállításra 17.60-17.70 forint.

Prága, december 1. Adózott tripló-szesz 53.25-53.50 frt, adózzatlan szesz 17.-17.25 frton azonnali szállításra kelt el.

Trieszt, december 1. Kiviteli szesz tartályokban szállítva román és magyar áru 12 frt, cseh áru 11.-11.25 forint 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, december 1. A mai gabonatózsdé üzletelen volt. Köttetett buza tavaszra 9.58 forinton, zab tavaszra 6.23-6.25 forinton, tengeri május-juniusra 5.17 forinton, rozs tavaszra 8.59-8.60 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.60-9.62, rozs tavaszra 8.63-8.65, tengeri május-juniusra 5.20-5.22, zab tavaszra 6.23-6.25 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, december 1. Az előtőzsdén a spekuláció tartózkodó volt és csak Alpési bányá emelkedett. A déli tőzsdé szilárd volt. Prágai vasipar jelentékenyen emelkedett.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 358.62-359.12, Anglo-bank 157.-, Union-bank 292.-, Osztrák-magyar államv. 357.50-358.35, Déli vasut 68.-, Tramway 555-556, Török dohány 127.50 128.-, Alpési bányá 185.75-188.30, Prágai vasipar 929.-, Fegyvergyár 203.-203.50, Májusi járadék 101.15, Osztrák koronajárdék 101.35, Török sorsjegy 58.70, Német márka 59-59.05 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 358.62, Anglo-bank 156.50, Bankverein 267.-, Union-bank 295.-, Länderbank 230.50, Osztrák-magyar államvasut 357.50, Déli vasut 68.-, Elbevolgyi vasut 259.-, Észak-nyugoti vasut 243.-, Török dohányrészvény - , Alpési bányá 188.70, Májusi járadék 101.15, Török sorsjegy 58.50, Német márka 59.-, Fegyvergyár 205 forinton.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték 4-2%-os papírjárdék 101.15, 4-2%-os ezüstjárdék 101.05, 4%-os osztrák aranyjárdék 119.95, Osztr. koronajárdék 101.20, 1860. sorsjegy 140.-, 1864. sorsjegy - , Osztrák hitelsorsjegy 203.25, Osztrák hitelintézeti részvény 359.-, Angol-osztrák bank 155.50, Union-bankrészvény 294.50, Bécsi Bankverein 266.50, Osztrák Länderbank 230.75, Osztrák-magyar bank 913.-, Osztrák-magyar államvasut 357.75, Déli vasutrészvény 68.-, Elbevolgyi vasut 258.50, Dunagözhajózási részvény 439.-, Alpési bányarészvény 189.50, Dohányrés-

vény 125.50, 20 frankos 9.56, Császári kir. vert arany 5.71, Londoni váltóár 120.60, Német bankváltó 59.-, Tramway 552.-. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Bécs, december 1. A déli tőzsdé zárlata után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 359.-, Anglo-bank 155.75, Bankver. - , Union-bank 295.-, Länderbank 231.-, Osztr.-magyar államvasut 358.-, Déli vasut 68.-, Elbevolgyi vasut 258.75, Északnyugoti vasut 243.25, Török dohányrészvény 125.25, Alpési bányá 189.80, Májusi járadék 101.50, Török sorsjegy 58.40, Német márka 59.03 forint.

Frankfurt, december 1. (Zárlat.) 4-2%-os ezüst-járdék 85.40, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.90, 4% magyar aranyjárdék 101.65, magyar koronajárdék 97.90, osztrák hitelintézeti részvény 302.75, osztrák-magyar bank 778.-, osztrák-magyar államvasut 301.75, déli vasut 61.87, bécsi váltóár 169.22, londoni váltóár 204.17, Párisi váltóár 807.66, bécsi Bankverein 225.50, Union-bank részvény - , villamos részvény 132.50, 3% magyar arany-kölcsön 85.10, Alpési bányarészvény 155.-, 4-2% papírjárdék - . Az irányzat gyenge.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. december 1-én reggel 7 órakor

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusban az éjszaka, Csapadék mm., and rows for various cities like Aranyváralja, Solnocszabánya, N.-Szombat, Magyar-Ovár, O-Gyalla, Budapest, Sopron, Hérsény, Keszthely, Zágráb, Plume, Cirkvenica, Pancevo, Temosvár, Arad, Szeged, Szolnok, Eger, Debrecen, Késmárk, Ungvár, Szatmár, Nagy-Várud, Kolozsvár, Nagy-Szabán, Bécs, Kárlburg, Klagenfurt, Pécs, Lesina, Sarajevó, Torino, Florenca, Róma, Nápoly, Brindisi, Palermo, Malta, Zürich, Biarritz, Nizza, Páris, Koppenhága, Hamburg, Berlin, Christiansund, Stockholm, Szent-Pétervár, Moszkva, Varsó, Kíow, Odessza, Szülia, Szófia, Konstantinápoly.

Mély depressziók vannak Európa északi szélén. A magas égnymág pedig Európa keleti részéből Dél-Európába helyezkedett át.

Az időjárás főleg az Alpesok és Kárpátok környékén volt esős, továbbá az angol-francia tengerparton és a magas északon. Az idő Közép-Európában kissé lehült.

Hazánkban az idő az utóbbi 24 órában Erdély kivételével általános, jobbára kismérvű esőzés volt. Ma reggel északkeleten még esik. A hőmérséklet a rendszerint jóval magasabb.

Átmenetileg szárazabb - és a csökkenő hőmérséklet da czára - aránylag még enyhe idő várható.

VIZÁLLÁS.

- Deczemher 1-én. -

Table with columns: Folyó, Vizmérsés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vizmérsés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, and rows for various rivers and locations like Schöfaring, Passau, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Ercsi, Paks, Mohács, Újszék, Zimony, Pancevo, Bázis, Orsova, Hohenau, Zsolna, Szered, Ersekújvár, Győr, Zákány, Eszék, Al.-Szardah, Zagráb, Eszék, Milovicza, Karolyvár, Novi, Banjaluka, Doboj, Zvornik, Tisza, M.-Salgot, Tisza-Ujlak, V.-Námény, Csap, Tokaj, Szolnok, Eszengrád, Szeged, Tütel, Debés, Szatmár, Munkács, Latorca, Pétervá, Latorca, Homonah, Ung, Győr, Bártfa, Óbároy, Zemplén, Zsolna, H.-Ujlak, H.-Námény, Csap, Caucsa, Nagyrárad, Bolonyos, Bozonyud, Békés, Gyoma, Gy.-Fahárv, Arad, Makó, K.-Kosztály, Tomesvár, N.-Bécske.

lek magyarázat: * = Jegenyfa; + = Olefett; - = 2 alá; < = áradt; > = apadt; / = köcsöges. Megjegyzések: Az ország nagy részében volt csapadék; maximum Zntó-Váralján 17 mm. A Duna árad, csak felső szakaszán mutatkozik esékly apadás. - A Tisza felső szak felső szakaszán apad, Csapnál torkoltságig árad. - A Dráva középső szakaszán apad, felső és alsó szakaszán árad. - A Száva árad.

SZERELEM NÉLKÜL

Francia regény.

(15)

Írta: PIERRE DAX.

— Igen, asszonyom, de ő meghalt számomra.

Csend volt, csak a gyertyák lángja sercegett, mintha ki akarnának aludni.

Mindketten szenvedtek és reszkettek a gondolattól, hogy megérthetnék egymást és oda juthatnának, ahová jutniok nem szabad.

Steibel folytatta azután:

— Az ön alázatos szolgálója sohasem fogja elfeledni, hogy ön pártfogásával akarta őt megtisztelni. És ez a pártfogás nagy becsben áll előtte. Az én bizalmam ép oly nagy volt, mint az öné: senki sem, barátaim egyike sem bír tudomással szerencsétlen családi viszonyaimról.

— Ez a titok köztünk marad... addig, amíg egy szeretett lényvel fogja közölni azt. Még egyszer szívesen érdekelben.

— Kérem, asszonyom, ne tegye! Higgye el, hogy nem tehetek másképp, hiszen nem tudnám boldoggá tenni és ő csak nővélné az áldozatok számát.

Lucienne tiltakozni akart, azonban Steibel megakadályozta ebben:

— Női boldogság? ... Ön nemes és nyílt szívé... de boldog-e, szegény asszonyom?

— Hallgasson... hallgasson!

Lucienne hirtelen felugrott, a fiatal ember előtt állt. Önfelédten engedte meg, hogy ez megragadja kezét s ajkához emelje. Aztán erőltlenül rogyott a karosszékre s kiszabadította kezét, így szólott:

— Távozzék Steibel, esdve kérem.

— Miért? Miért űz el engem? Nem érdemlem meg már bizalmát? Megbántottam önt? Bocsásson meg... Felfedeztem-e ön előtt, hogy egy év óta mit szenvedek? Elárultam-e magam...? Ne féljen semmitől, barátja vagyok, érisen meg, olyan barátja, ki sohasem feledé el e most lefolyt órát.

— Oh, ne gyötörjön így... Elég!...

De Steibel, elkábultva imádoztja jelenlétét és a fiatal asszony néma vallomásaitól, folytatta:

— Miért gyötöri magát mind e hazugságokkal, miket egy óra óta elmond... Ne játszszenek egy férfiszívvel, mely utolsó véreseppjét adná oda, hogy önt boldognak tudja. Ne űzze el magától mert az ön látása, az ő szemvilága, az ön szava az ő bátorsága, az ön tanácsai az ő élettörvényei lesznek... És én, kit egész Párisban csak ön ismer... én örökdíni fogok ön felett.

— Barátom, szívesen Lucienne megsemmisülten, az áldozat megtörtént. Ön ott volt esküvőmön s csak egy szót kellett volna szólnia az esküvő reggelén!... S hogy ez a szó ki nem mondatott, nem lehet közöttünk semmi sem. Ha belép e házba, nem lehet más, nem is szabad másnak lennie, mint Lamoureyre ur barátjának; én nem számítok.

Lucienne végső erőfeszítésében összeszorította ajkait s szemei könnyelábadtak. Elkerülte a Steibel tekintetét. Aztán mélyen felsóhajtott és gyenge hangon mormogta:

— Legyen az én boldogtalanságom megváltása azoknak, akiket szeretek... Ragadja meg a boldogságot... Ön maga mondta egy pillanat előtt, hogy halott vagyok... én nem vagyok már önmagamé...

— Én boldogságban, örömben élek, mialatt ön szenved?

Steibel feltárta karjait. Lucienne megremültén hátrált. A fiatal ember csakhamar visszanyerte önruralmát.

— Bocsássa meg e mozdulatot, melyet nem tudtam elfojtani... Könyörüljön meg szenvedéseimen és ne zárja el előlem ajtaját. Erős leszek, megígérem önnek.

Lucienne gondolkodott.

— A leghelyesebb és legokosabb az volna, hogy sohase látnánk viszont többé egymást.

A fiatal asszony szavai lesújtották Steibelt, aki átlátta, mily nagy küzdelmet vív önmagával Lucienne. Kétségtelen, hogy szereti őt és ezért kétszeresen fájtak neki a Lucienne ajkáról elhangzott kétségbeesítő szavak. De a szerelem szava mellett megszólalt a büszkeség hangja is és követelte a jussát. Világos volt előtte, hogy szenvedélya tilos utakra akarja ragadni s büszkesége volt az, mely ez ellen fellázadt.

Lucienne hiába igyekezett nyugodtnak

és hidegnek látszani, hogy annál biztosabban diadalmaszkodjék a férfiu, kit szeret: minden mozdulata elárulta lelke szenvedéseit. Csendesen ült a karosszékekben, alig mert szólani egy szót is, az utolsót, melyet ez életben váltaniok szabad volt. Sokáig ültek némán egymás mellett.

Egyszerre megszólalt a csengő. Lucienne Steibel felé fordult s mielőtt ez még szólhatott volna, ezeket a szavakat intözte hozzá:

— Gondolkodjék az ajánlatról, mit az imént tettem önnek, mert szakítania kell a magányával, melyben most él.

Lamoureyre belépett.

A partnerek még késő éjjel is a játékasztal körül ültek. Lamoureyrenek ép olyan szerencséje volt, mint valamikor Dinardban, azzal a különbséggel, hogy most a tétek hiányoztak.

Steibel és Lucienne igen szórakozottan játszottak, Lamoureyre pedig folyton megnyerte a játszmákat. Valóban szerencsefia volt!

— Hát hol jár az esze! — szólott Lamoureyre kacagva — osszon újra!

És Steibel újból megkeverte a kártyát. Lucienne szívesen töltötte volna így az egész éjszakát, mert férjével egyedül maradnia úgy tűnt fel előtte, mint valami aljasság.

VI.

A párbaj.

Steibel egy hétig távolmaradt a boulevard Saint-Germain-i palotából.

Lucienne kinos sejtelmek gyötörték. A nap minden szakában várta a fiatal embert, de különösen este, abban az órában, mikor rendszeren szokott volt eljönni.

Miért e távolmaradás? Miután feldulta a szívét, most elzárkózik magányába, mely most még bízhatóbb és átengedi magát emésztő gondolatainak? ... Vajjon Steibel, az első férfi, aki oly szót mondott neki, mik megtalálták az utat a lelkéhez, most itt hagyja őt kételyeinek martalékául?

Hosszu estéket töltött Lucienne így a szalonban, a szőnyegek virágainak, a disztárgyaknak rebegeve el szíve bánatát.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. december 1-én.

Table with multiple columns listing various securities, bonds, and exchange rates. Includes sections for 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Elsőbbségek', 'Részvények', and 'Pénz és áru'.

SZINHÁZÁK.

Budapest, 1898. péntek, december 2-án.

NEMZETI SZINHÁZ

Évi bérlet 202. Havi bérlet 2.

Fekete vér.

Dram 5 felvonásban. Irta Jókai Mór.

Személyek:

Anna grófné	Lendvayné
Bárdy Zoltán gróf	Pálfi
Levente Sándor báró	Császár
Cortiana, művésznő	P. Bláncus
Barkó Pál	Mina gró
Czibere, felesége	K. Hegyesi
Pál	Ujj S.
Peit	Ujj L.
Diana	Boor H.
Lebegut Ottokár	Vizvári
Fruzsina, neje	Györgyné
Mikulaj Márton	Lattar
Vasútnyél	Szig. II. L.
Ágnes, a felesége	Lányiné
Kürtösy, újságíró	Faludi
Ingoványi Árpád	Nádai B.
Jean, komorófi	Narcisz

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

VÁRSZINHÁZ.

Nagy bérlet 26. Havi bérlet 2.

Mari, az ezred leánya.

Víg opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzerke Denizetti, Szövegét írta St. Georges. Ford. Egassy B.

Személyek:

Maggiorechio	Vilant V.
Hortensio	Dalnoki
Sulpicio	Hegedűs
Mari	Ábrányiné
Kápiár	Körösy
Paraszt	Ney B.
Toni	Kerész
Terpi	Barts M.
Jegyző	Zolnai

Utáná; Roccoco.

Roccoco.

Ballet.

Kezdete 7 órakor

KISFALUDY SZINHÁZ.

A száraz kenyér.

Fővárosi életkép 4 felvonásban.

Kezdete 7 órakor

NÉPSZINHÁZ

Bianka Lujza asszony mint vendég

Az édes.

Népszerű 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzerke Jf. Bakor József.

Személyek:

Örösy Pálgróf	Bianka Lujza
Sárka, leánya	Blaha S.
Bev. Danl	Szabó A.
Galamb Farkó	Vidor
Hittanyi Eml	Tudagi
Mandula Armin	Selymási
Egyre Pator	Labinsky
KöklarPirta	Ujvári
Érika	S. Harasztó
Órso	Vidma

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ

890. szám. — 888. szám.

Negyzár

A tekenősbéka.

Bobózat 3 felvonásban. Irta Leon Gandillot. Fordította Pál J. Bela.

Személyek:

Chempalier	Góth
Léonia, felesége	László I.
Lemarguanié,	Nikó L.
Erige	Gál
Imani, ügyvéd	Hegedűs
Ádóly	Tapaszai
Gibouléan	Rezsényi
Gibouléanne	Hunyady
Juliette, leányuk	Vassányi I.
Angelo	Pécsi F.

Kezdete 7 és fél órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A krokodilus.

Operett 3 felvonásban. Irta: Wallber Oszkár. Fordította: Farago Jenő. Zenéjét szerzerke Ferenc Adelt.

Személyek:

Özv. Molláné	Kövési A.-né
Lili	Ladányi
Sabé Theo	Székely
Willa F.	Görög K.
Schleich	Szatmárházy
Scheller	Palkóthy
Triebelné	Láng E.
Bingsheim báró	Hallai R.
A szinguszató	Márai
A rendező	Bessenyei
Prümper	Háken A.
Klax	Banasi E.
Mari	Simony M.
Pinczer	Kardos
Lavdiható	Kovács E.

Kezdete 7 1/2 óra kor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Magy. Kir. Operaház	Várszínház	Népszínház	Magyar Színház	Vár Színház
Szombat	A nagymama	A portició néma	A tekenősbéka	Bibliás asszony	B. A. L. E. K.	—
Vasárnap d. u.	Széchy Mária	—	Katonák	Jáfet 12 felesége	Garasos kisasszony	—
Este	Sok hűbő semmiért	Varázsfuvola	Kaland Niobe	Az édes	B. A. L. E. K.	—

Leghíresebb bel- és külföldi gyártmányu

zongorák, pianinók és harmóniumok, a zenepalotákban

Sternberg Armin és Testvére

cs. és kir. udv. szállítók zongora-teremben

Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút) sarkán.

Nagy költőszó intézet. Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban.

Egyszeri hangolás 2 frt.

SORSJEGYTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE!

A világ összes sorsjegyeiről szóló évkönyv már megjelent. Sorsjegyek, melyek bármely okból — évck óta nem nézettek is meg, ezen könyvben előfordulnak — és általam ingyen és díjtalanul nézethetnek meg. A válasza 5 kros levéljegyet tessenek mellékelni.

BEIFELD JÓZSEF bankháza
Budapest, Károly-körút 1. sz.
Alapított 1874-ben.

Főlabirtakosok figyelmébe.

Az Országos Jelzálog Biztosítási Iroda

Budapest, VII., Erzsébet-körút 15.

Általános jelzáloghitel nyújtható, esélyez életbiztosításokkal kapcsolatosan is, úgy, hogy a kölcsön csak addig lépez tartozást, míg a kölcsönvétel el vagyis a birtok legharmad részét száll át az örökösökre. Bővebb felvilágosítás és prospektus ingyen.

A legszebb karácsonyi ajándék

Az összes magyar műkritikusok egyhangu véleménye szerint a legszebb magyar könyv a

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

kiadásában megjelent

Kiss József

költeményei

illusztrált díszkiadása.

A legnagyobb nevelőnk alakja, pompás díszkötésű mű, tiszteletteljes fényképekkel (Heliogravur), tiszteletteljes autotypikus színes műmelléklettel és harmonikus szövegképekkel foglalt magában.

A kötetet a nagybányai művésztelep tagjai festették.

FERENCZY KÁROLY, GRÜNWARD BÉLA, RÉTHY ISTVÁN, HOLLÓSY SIMON és THORMA JÁNOS.

A pompás díszmű ára fényes vászon-díszkötésben — 24 forint. —

Egymásután fizetendő 2 frtos havli részlet-fizetésre rendelhetik meg a díszművet az „Országos Hirlap” olvasói ha az alábbi megrendelő lapot nevelőírásukkal ellátva az „Országos Hirlap” kiadóhivatalába beküldik.

Az „ORSZÁGOS HIRLAP”
Kiadóhivatala
Budapest, VIII., József-körút 65.

Kávé-magazin Budapest.

KÁVÉ ÉS TEA

elválasztva és hőmentve teljesen költésmentesen házhoz szállítva, Budapestről vagy Fiuméből.

4 1/2 kiló Kuba kávé	6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Mocca kávé	6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Java kávé	6 frt. 50 kr.
4 1/2 kiló Gyöngy kávé	6 frt. 80 kr.
4 1/2 kiló Portorico kávé	5 frt. 80 kr.
1/2 kiló Császár kev. tea	1 frt. 50 kr.
1/2 kiló Törmeléktea	— frt. 95 kr.

egyes fajokat külön vagy vegyesen is küld

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-u 4.
Telefon 61-75.
Átmeneti-raktár FIUME.

Belégzési kurák

orr-, gége-, torok- és mellbetegeknek, gleichenbergi miasma szerint berendezett

belégzési intézet József-körút 10.

Dr. Ziffer gleichenbergi fürdőorvos szakmunka vezetés mellett Felvétel 10-12 és 3-4-ig. A felvett betegek a kurát a nap bármely szakában használhatják.

TÉLI KIÁLLÍTÁS

az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat városligeti Műcsarnokában

1898. december 1-től 1899. január 15-ig.

Nyitva reggel 9-től délután 4-ig.

Gsűfűtűkén este 6-11-ig vilámvilágítás mellett székanyarony Buffet.

Belépti díj egy korona.

Vasárnap déli 12 órától délután 4 óráig ingyen.

Képes tárgymutató ára 30 kr.

Új jégpálya a Tattersallban

(Kölső-Kerepesi-ut 17. szám.)

A keleti pályaudvari (ezéskotal) villamos kocikkal minden 5 perczben direkt közlekedés. Az új rendszerű pályatesten legcsekélyebb fagygyal biztos jég. Teljes komfort. Idényjegyek 4 frt. diákoknak 2 frt. kísérőnek 2 frt. napi belépti jegy 50 kr. Családoknál mérseklés. Előjegyzések a Tattersall irodájában.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Köly egyetemi tanár urak által gyógyászatokra ajánlott

„Góliát-Malátasöre

Idéghajokban, vérszegénységűnél, emésztési zavaráknál, gyengeségűnél stb. kiváló sikerrel használhatók.

Legkellemebb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodákban VII., Kertész-utca 49.

Ékszeresek.

Egy valódi fekete acél rem. óra	4 frt 50 kr.
Egy ujezást duplafedelű rem. óra	5 . 35 .
Egy valódi tulaezüst anker rem. óra	9 . 50 .
14 kar. arany karika v. köves gyűrű	2 . 80 .

és feljebb

BLATT HENRIK

óra- és ékszer gyári-raktárában
Budapest, VIII. ker., József-körút 59.

Videki megrendelések csak utányvét mellett pontosan teljesíthetnek. Minden tárgy valódiságáért jótállást vállalok.

Az „Országos Hirlap” kiadóhivatala által megrendelem a mű kiadóitól Révai Testvérek irodalmi intézet részvénytársaságtól

Kiss József költeményei

illusztrált díszkiadását díszkötésben 24 frtért és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve havonként 2 frtot mindaddig a munka kiadóinak Budapestén fizetni, míg a teljes vételár törlesztve nincs.

A részletfizetések be nem tartása esetén az esedékes összegek rajtam postai megbízás útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása mellett) beszedhetők.

Hely és kelet: _____ Név és állás: _____

Ezen rendelőlapp levelező-lapra ragasztandó és az „Országos Hirlap” címére küldendő.

Hirdetések

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
VIII., József-körút 65.

Megrendelhető:

1. Utánvétellel bérmentve.
2. Két forintos havi részletre a megjelent 12 kötet egyszerre szállítva.
3. Egy forintos havi részletre egyelőre 6 kötet szállítva, 10 részlet bejuttatása után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán

művel:

- I. A foktéltes vármegye.
- II. Az apró gonny és a nóp.
- III. Nevezetes uraimék.
- IV. Pipacsok a buzában.
- V. Tavaszí rügyek.
- VI. Urak és parasztiok.
- VII. A két koldusdiák.
- VIII. Csup és folyás.
- IX. A beszélt köntüs.
- X. Peraga.
- XI. Lovagvárad, kis primás.
- XII. Katángy Menyhért levelei

Mikszáth Kálmán

összegyűjtött munkái.

Olcso egyöntetű diszkiadás 12 kötetben

A gyűjtemény ára diszkötésben 36 frt

A kötetek fényesen vannak kiállítva, piros vagy barna kötésben.

Méltóztassák az alábbi rendeléslapot levágni és aláírva lapunk kiadóhivatalához beküldeni.

A Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-társaságnak Budapest. Megrendelem a t. Társaságtól az „Országos Hírlap” kiadóhivatala útján.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyűjtött munkáit 12 diszkötésű kötetben 36 forintért.

- a) Utánvétellel bérmentve.
- b) 2 forintos havi részletfizetés mellett, a 12 kötet egyszerre való szállítást kívánva.
- c) 1 forintos havi részletfizetés mellett, olyképen, hogy 6 kötet azonnal szállítsanak, a további 6 kötet pedig 10 részlet kifizetése után.

Lakhely: _____ Név: _____
 Cím: _____ Állás: _____

Most jelent meg!!

Az ideg- és nemi betegségek gyógyítása

Irta: dr. MITZGER TIVADAR.

A mű az ideg- és nemi betegségek gyökeres és tartósan ható gyógyításának módját ismerteti; külön fejezetekben tárgyalja a betegségek főfajait, keletkezésüktől befejeződésükig, oly kimerítően, hogy minden egyén, ki szakkönyvet még soha nem is olvasott, azonnal tisztában van betegségének mibenlétével s megteheti a kellő óvintézkedéseket, illetőleg utbagazítást nyer gyógyulására kérdékében teendő leggyorsabb lépésekre.

TARTALOM: A mű 3 főrésze oszlik.

- I. RÉSZ. 1. Társadalmi elkorosulásunk, mint az ideg- és nemi betegségek alapjai. 2. Az ideg- és nemi betegségek főbb fajtái. 3. Nemi betegségek. 4. Hugsycsotakár. 5. Fehérfolyás. 6. Ulcus molle. 7. Syphilis. 8. Önfertőzés. 9. Magömlés. 10. Idegbetegségek. 11. Neuraszthenia. 12. Epilepsia. 13. Hysteria.
- II. RÉSZ. 14. Potentia és impotentia. 15. A közönséltés és nemzési képesség. 16. A közönséltés. 17. Az ondó. 18. Az impotentia lényege és gyógyíthatóságának kérdése. 19. Az impotentia okai. 20. Impotentia a nőknél. 21. Az impotentia gyökeres gyógyítása.
- III. RÉSZ. 22. A Kataphorese gyógy mód. 23. A Kataphorese-gyógy mód lényege. 24. Néhány érdekes eset. 25. Szatiztika az intézetemben kezelt betegekről. A könyv írója, fáméntes papírnyomva, elegáns kiállításban közel 200 oldalnyi terjedelemben jelent meg. Ára 2 frt 50 kr. Megrendelhető a szerzőnél Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em. A könyv teljese zárt borítékban küldetik szét.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet som hagyták kíméletlenül és így egy nagy ezüstvárcyár kényesztőlve lón egész készletét a mulkációnak nagyon sokatly megterítése ellenében előadni. En vagyok föltámasztva ezen megbízás keresztülvételére. Ennekörve mindenkinek megküldöm a következő tárgyakat csupán frt 6.80 megterítése ellenében, és pedig:

- 6 drb legfinomabb asztali kés, rajódi angol pengővel,
- 8 drb amerikai szabad ezüst villát egy darabban,
- 6 drb amerikai szabad ezüst evőkanalat,
- 12 drb amerikai szabad ezüst kávékanalat,
- 1 drb amerikai szabad ezüst tejeskanalat,
- 1 drb amerikai szabad ezüst tejeskanalat,
- 2 drb amerikai szabad ezüst tejeskanalat,
- 6 drb angol Victoria-alsótálat,
- 2 drb föltűstelt kelt asztali gyertyatartót,
- 1 téaszórt!
- 1 drb legfinomabb csokortartót.

44 drb összesen csak frt 6.80. A fönt összes 44 tárgy értéke 40 forintba körül. A most ezek frt 6.80 minimális áron kaphatók. Az amerikai szabad ezüst tárgyakat onnantól teljesen felhagyjuk, mely az ezüst-árut 25 évig megtarjja, amért jótállást vállalunk. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

azapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötelezem magam mindenkinek, akinek az ára meg nem felel, az árszétvétel minden ártárály nélkül visszaküldöm; és semki sem támasztja el ezen kedvező alkalmat, hogy ezen díszgarantúrát meg nézze, mely

karácsonyi, újévi,

menyegző és alkalmi ajándéknál minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S Hauptagentur & vereinnigten Amer. Patent-Silberwaarenfabriken.

Wien, II., Kommandstrasse 19/0 Telefon Nr. 7114

Székfűtés a vidékre utánvétel vagy az összeg előleges be- küldésével. Tiszteletos por hozzá 10 krajczár. Ósak a mellékelt vágejeggyel valódi (egyszázba érez).

Kivonat az elismert iratokból. Kérdeményt megkaptam s meg vagyok elégedve. Kérek még egy kérdeményt 6 frt 50 kórt. Kolozsvár, Baró Bánfyán.

A kérdeményt megkaptam s azal meg vagyok elégedve. Luid, 1898. szept. 1. C. Chotek-Gundene gróf, A készlet legnagyobb megelégedéssel kaptam; kérek még egy nagyobb kérdeményt, Budapest, II., Fő-utca 7.

Dr. Paikeri Alajos, os. és kir. katona orvos.

„Ideg- és nemibetegségek”

elnevezése alatt rejlik különféle legelhanyagoltabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotencia) ellen páratlan sikerű gyógyhatással folytán legmeloegobben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

Hírneves hydro-elektrotherapiail rendelő-intézetét Budapest,

Teréz-körút 44. sz. I. em.

Az intézet, mely a maga nemében páratlanul áll, a modern Hgycia s orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint a korszakalkuló „Kataphorese” gyógy mód alapján nagy szában gyógyterekkel van berendezve és a legrövidebb idő alatt gyökere, állandó és teljes gyógyulást biztosít. Tapasztalt, gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Az intézet nyitva d. o. 8-11-g. d. u. 2-8-g. Levelekre díjmentesen válaszolunk. Külön váro- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

Nekünk bemutatott színtelen megbízható hiteles közzététel folytán ezen segéd- és az ad óta fennálló rendőrs-Intézet a legmelo- gobb ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugsycsotafolyásokat és sokakat, az önfertőztetés utóhatáit, az elgyengült férfiak, magunk- lások, a belső stóka-vetkezőségeket, nékél fehérfolyást, bérmentyire időkét is, vala- mint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanosság egyik főokozója és bérbeteg- ségeket gyógyít, ul gyógy mód szerűt, biztos sikerrel, gyorsan és alapsan.

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész-, szemész- és szülészorvos v. os. kir. oszt. Orvos Budapest, Belváros, IV. ker., Kigóy-utca I. szám. II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délután 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 6 óráig. Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolunk és gyógy- szerünkül is gondoskodva lesz.

Nekünk külön vérdörög. Ugyancit megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető:

NÉPSZERŰ UTBUTATÓ. Már a 12-ik kiadásban megjelent a nemi betegségek és ezek észszerű gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 80 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt be- küldés mellett bérmentve, vagy 90 kr utánvétel mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A nemi élet ébredése. III. Az önfertőztetés s az ejjeli magtalanosság IV. Hugsycsoták (ripper) és hugsycsoták leírása V. A bejárat (syphilis), VI. A fehérfolyás. VII. Elgyengült férfiak VIII. Női magtalanosság. X. Az ivarszervek megbetegedéseinek főtünetei s megelőzése.

MIKSZÁTH KÁLMÁN Katángy-Naptárát 1898-re ajánljuk a hirdető közönség figyelmébe

Vilító betegnek e szer már segített

Kifolyások ellen a SCHNEIDER-féle Santal-Capsulák

a legbiztosabbak.

8 nap alatt teljesen meggyógyítanak (urak- nál nőknél) mindennemű hugsycsotafolyá- sokat, elgyengült férfierőt, hólyaggyula- tást, magömlést, fehérfolyást, idegbajt, anyaméhfájdalmat. E capsulák hatá- sukban felülmúlhatatlanok. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. Öreg inakacs betegség- nél egy doboz 4 frt bérmentve. Egyedül kapható posta útján.

Schneider József gyógyszerésznél, Resicza, Fő-utca II. (Délmagyarország.) Szétválasztás titkáratis mellett történik.

Gyógyszertárainak készítményei a párisi, bórdeaux és brüsseli kiállításokon nagy arany érmeikkel és díszoklavéllal lettek kitüntetve.

Fontos tüdőbetegeknek.

Az egyedüli bevált szer a tüdő és légzési-szer- vezet megbetegedése ellen a Kauten Páter fény- kivonata. Biztos siker. Számos elismerő levél első- rangu orvosoktól és előkelő egyérektől. Ára 1 liter 25 frt, 1/2 liter 12 frt 50 kr. 1/4 liter 6 frt 25 kr.

Azapol föltisztító szappan ellárolit minden föltöt (zsír, szurok, kocsikenőcs, fénfa) bármely ru- hából. Ára ébonként világos ruha részére 5 korona, sötét ruha részére 2 korona.

Storia rozsda föltvíz, ellárolit minden rozsda föltöt a fehérneműből a szövet rongálása nélkül. 1 üvegce 2 korona. Tisztító szereim ártalmatlanságáért és hatóságért jótállók. Utasítás ingyen. Valódi egyedül a készítőnél BECKER JÁNOS gyógyszerész 3364. (Terestínygye.) Posta-, vasút-és távirá-állomás.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári helyegilleték is fizetendő. — Czészerül az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utaltvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Szép fiatal kisasszony szeretne minden érdekes nélkül megismerkedni egy érdekes jóalkású fiatal emberrel. Leveleket mielőbb kér a kiadóhivatalba „Kardosony” jelige alatt. 6992—1

Ki volna hajlandó egy évilakással bíró csinos szöke uriférfyt kisegíteni vagy támogatni. Levelek „Sürgős rejtély” jelige alatt a kiadóba. 2839—1

Karácsonnak levele van a kiadóhivatalban. 2391—1

Váczi-utczai. Hirdetését olvastam. Valami eddig ismeretlen érzés vett rajtam erőt. Gazdag független vagyok és így volt már alkalmam az évtizedekben daskálódni. Mint a lepke, virágról virágra szálltam, sok ideig soha meg nem álltam. A bűnök fertőjében gázoltam, sokszor mooskos iszappal behorította. De most úgy megtisztultam, mióta ön megismertem, mint egy megrogzött gonosztevő, mikor áldozatára lecsapni készül, egy látomány jelenik meg előtte, melytől megrettenve, térdreborul és átkozva önmagát és azontul jobb utra tér. Nem merek ön előtt megjelenni, mert félek, hogy még a tekintetem is megszenstágtelenné. Ontson bekm bátorságot, mert eddigi haszontalan életem nem hagy nyugodni. Lovagja 6996—1

Nagyságos asszonyom. A mit szóval nem merek megmondani, ahhoz itt e helyen nagyobb háltárságom van. A barátság szívemben sokkal nagyobb szeretetnek adott helyet, mely felő, hogy szereletté is változhat. Férje jóbarátom, gyermekkori pajtásom, nem akarom az ő családi boldogságát feldulni. Ezért bocsásson meg, ha ezután csak igen ritkán fogok házába elmenni. Remélem, férjhas-magatartásomat eléggé fogja méltányolni tudni. Jóbarátja. 6994—1

ALLÁST KERES.

Kisasszony, ki már nagyobb irodákban alkalmazva jártas, megfelelő állást keres. Hajlandó az állást próbára ingyen is elfogadni. Címe a kiadóban. 6992—3

Házgondnoki állást keres egy kellő biztosítékkal bíró hivatalnok. Bővebbet személyesen. Megkereséseket „Ügyes” jelige alatt kérek. 6988—3

ALLÁST KAPHAT.

Gyógyszerész- segéd kerestetik vidékre mielőbbi belépésre. Ajánlatok a kiadóhivatalba kérészek „Gyógyszerészsegéd” jelige alatt. 6970—4

Zárs kerestetik egy igen jól jövedelmező nagy vállalatához 3—4000 frttal. — Bővebbet személyesen. Levelek a kiadóhivatalba intőzendők „Szerencse” jelige alatt. 6780—4

OKTATÁS.

Zongora-órák adására ajánlikozik egy házban mint bázon kívül, a bécsi-konzer-vatóriumot kitűnő sikerrel végzett zongoratanárnó. Elsőrendű referenciákkal. — Címe a kiadóhivatalban. 6823—5

Correpetitornak ajánlikozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kerestedelmit is végzett joghallgató. Cím a kiadóhivatalban. 6416—5

TELEK- ÉS HÁZELADÁS.

Egy új ház a VI. kerületben, magasan épült, szabad kézből családi viszonyok miatt azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7009—7

ELADÁS.

Egy új teherkocsi nagyon olcsó áron eladó, minden üzlethez használható. Cím a kiadóhivatalban. 7000—8

Kerékpár, Champion-versenygép, megbízásból sür-gösen 60 frtért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2379—8

Egy régi fa és széküzlet, a belvárosban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6918—8

Gyógyszertár, évi 4—5000 frt forgalommal halál-ozás miatt igen olcsó áron eladó. Venni szándékozók küldjék címeiket „Gyógyszertár” jelige alatt a kiadóhivatalba. 6972—8

Butor jó, szolid kivitelen előnyös részlettízítésre Nánhan Ignácz kárpitos- és asztalosbutor egyed. foraktárában VII., Erzsébet-körut 23. sz. Árjegyzékek vidékre ingyen és bérmentve. 7013—8

VÉTEL.

Házi verkli olcsó áron kerestetik megvételre. Cím a kiadóban. 6704—9

Megvételre kerestetik egy 200—300 holdas birtok lehetőleg Budapest közelében. Részletes ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit „Birtokos” címen. 6904—9

Kétkerekű kézikocsi, használt, olcsó áron kerestetik megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 6708—9

KIADÓ SZOBÁK.

Utczai butorozott szoba, kétablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházzal különbejárattal, olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6920—10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utczai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Cím a kiadóhivatalban. 6144—10

Elegnásan butorozott 2-ablakos utczai szoba fürdőszoba s esetleg zongorahasználattal a Dávid-utczában kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6880—10

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, Jrodának, egylett helyiségnek, vivőteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körut legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthly, féle Pemefil-cukorkát. 1537—18

Jó ebédkosztot kaphat 1—2 ur intelligens családnál az Eötvös-utczában. Cím a kiadóban. 6766—18

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatújság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap” divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „Francia Divatlap” egy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyarnyelven eddigelé még nem jelent meg.

A Francia Divatlap havonként kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; mindon egyes száma egyaránt hasznu rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatólagos regényt közöl, mely könyvivalakjában nyomtatva évenként két kötetet ad; képes divatrésze teljesen Párizban készül; minden számának külső lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színyomatu képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalon tartalmaz színyomatu képeket; minden második számához ingyen adunk egy életnagyságu kivágott szabásmintát; a „Francia Divatlap” az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!

A „Francia Divatlap” előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr, negyed évre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.

Megrendelhető az Országos Hirlap kiadóhivatalában, VIII., József-körut 65.

Azok, akik már most beküldik a Francia Divatlapra az előfizetési díjat, január elsejéig ingyen kapják a megjelenő számokat és előfizetésük január elsejétől számítódik.